

**PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
4º DE EDUCACIÓN PRIMARIA
CURSO 2022-2023**

C.R.A. DE NARÓN - ESCOLA DO VAL

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	4
2. OBXECTIVOS XERAIS DA EDUCACIÓN PRIMARIA	5
Área de Ciencias da Natureza	6
Área de Ciencias Sociais	8
Área de Lingua Galega e literatura	10
Área de Lengua Castellana y literatura	12
Área de Matemáticas	13
3. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	16
4. OBXECTIVOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN , ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, GRAO MÍNIMO, TEMPORALIZACIÓN, PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E COMPETENCIAS CLAVE DO CUARTO CURSO DE E.P	21
Ciencias da Natureza	21
Ciencias Sociais	27
Educación Plástica	38
Lingua castelá e literatura	43
Lingua galega e literatura	56
Matemáticas	72
Valores sociais e cívicos	80
5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS	90
6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS	92

7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, A CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO	93
8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.....	98
9. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL.....	99
10. ENSINANZAS TRANSVERSAIS.....	102
11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	105
12. ACCIÓN DO PLAN DE INTEGRACIÓN TIC	108
13. PROXECTO LECTOR.....	110
14. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS	112

1.- INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A programación didáctica é o instrumento de planificación curricular específico e necesario para desenvolver o proceso de ensino-aprendizaxe dos alumnos e alumnas, concretada na programación de aula segundo as características do grupo de alumnos/as.

Trataremos de que as nosas programacións sirvan para que a práctica docente sexa máis doada e mellor guiada, e por suposto estarán baseadas no Decreto 105/2014, do 4 de setembro, polo que se establece o currículo de Educación Primaria na Comunidade Autónoma de Galicia.

O noso centro está situado no concello de Narón, na localidade de O Val, e pertence ao C.R.A. de Narón, sendo a nosa a única escola que ten escolarizado alumnado de Primaria. O seu contorno é rural. A escola de O Val está distribuída en tres edificios, nun escolarízanse os nenos e nenas de Educación Infantil e nos outros dous os nenos e as nenas de 1º, 2º, 3º e 4º de Educación Primaria estando 1º e 2º nos módulos e 3º e 4º no antigo edificio de primaria. Dita escola conta con zona de xogos ao aire libre, un espazo cuberto (no caso de que as condicións meteorolóxicas non acompañen), unha pista próxima ao centro e o pavillón onde fai o alumnado Educación Física. Todos estes espazos serven para os recreos e outras actividades ao aire libre.

En canto ao profesorado de Primaria, hai catro titoras, unha por nivel, e especialistas de Educación Física, Música, Inglés, Audición e Linguaxe e Pedagogía Terapéutica compartidos co resto do C.R.A.

Esta programación vai dirixida ao alumnado de cuarto, que no curso 2022-23 conta con 17 alumnos e alumnas, que amosan diversos ritmos de aprendizaxe, debidos a un conxunto de factores individuais que non impiden o traballo en grupo.

O idioma que máis emprega o alumnado é o castelán, sendo necesario promover o uso do idioma galego como algo propio e natural.

2.- OBXECTIVOS XERAIS DA EDUCACIÓN PRIMARIA

A Educación Primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e as nenas as capacidades que lles permitan:

- a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, prepararse para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.
- b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza nun mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.
- c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos, que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais cos que se relacionan.
- d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non discriminación de persoas con minusvalía.
- e) Coñecer e utilizar de xeito apropiado a lingua castelá e, se a houber, a lingua cooficial da comunidade autónoma, e desenvolver hábitos de lectura.
- f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas, e desenvolverse en situacións cotiás.
- g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser capaces de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.
- h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura.
- i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e a comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.

- j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas, e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.
- k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.
- l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.
- m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas.
- n) Fomentar a educación viaria e actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.
- o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

ÁREA DE CIENCIAS DA NATUREZA

Obxectivos en clave de Competencias

1. Observar, identificar, e recoñecer plantas e seres doutros reinos, sendo capaz de clasificalos con criterios científicos. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
2. Adoptar actitudes de respecto polo medio físico e os seres vivos que o habitan co fin de fomentar o equilibrio dinámico da natureza eo mantemento da contorna natural. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).
3. Identificar e describir os órganos e o seu funcionamento, a partir do propio corpo, así como a función que teñen na relación co medio e cos outros seres humanos. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias naturalista e corporal-cinestésica).
4. Coñecer e identificar as consecuencias de determinados hábitos de alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso para a saúde eo desenvolvemento persoal. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).

5. Identificar emocións e sentimentos en si mesmo e nos seus compañeiros e compañeiras. (Sociais e cívicas / Intelixencias intrapersonal e interpersonal).
6. Coñecer a materia e identificar as súas propiedades e exemplificalas con materiais de uso habitual. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
7. Realizar experiencias sinxelas para coñecer os efectos das forzas, a luz e a calor nos materiais, respectando as normas de uso e de seguridade dos instrumentos e materiais de traballo. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
8. Iniciarse no coñecemento do concepto de enerxía e recoñecer as formas básicas que pode adoptar e as súas transformacións, así como os tipos de fontes de enerxía e o uso responsable na súa vida cotiá. (Sociais e cívicas; Iniciativa e espírito emprendedor; Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias interpersonal, intrapersonal e naturalista).
9. Identificar máquinas e recoñecer os seus operadores fundamentais, a súa función e as fontes de enerxía con que funcionan, en exemplos cotiáns. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias naturalista e visual-espacial).
10. Valorar a importancia de grandes inventos e a súa contribución á mellora das condicións de vida. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía; Sociais e cívicas / Intelixencias naturalista e interpersonal).
11. Realizar de maneira moi guiada sinxelos experimentos e experiencias, establecendo hipóteses respecto dos feitos que suceden dunha forma natural ou provocada. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía; Iniciativa e espírito emprendedor / Intelixencias naturalista e intrapersonal).
12. Buscar, seleccionar e organizar información, analizala e extraer conclusións, comunicar a súa experiencia, reflexionar sobre o proceso seguido e comunicalo (oral, escrito), utilizando o vocabulario axustado aos temas, así como as TIC e recursos diversos na elaboración de traballos. (Comunicación lingüística; Dixital; Aprender a aprender / Intelixencias lingüístico-verbal, visual-espacial e intrapersonal).

13. Participar en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable mostrando habilidades para resolver conflitos pacificamente. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersonal).
14. Mostrar autonomía ao planificar e levar a cabo accións e tarefas, e iniciativa ao tomar decisións. (Iniciativa e espírito emprendedor / Intelixencia intrapersonal).

ÁREA DE CIENCIAS SOCIAIS

Obxectivos en clave de Competencias

1. Identificar e describir o tempo atmosférico, os principais fenómenos meteorolóxicos e os aparellos utilizados para realizar medicións concretas e exactas sobre as condicións atmosféricas, valorando a importancia destas predicións para a vida das persoas e as principais actividades económicas. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersonal).
2. Identificar como as actividades humanas orixinan os desequilibrios no medio, adquirindo pautas de consumo e comportamento responsable para reducir o impacto ambiental das nosas actividades. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
3. Recoñecer as características da Terra, as súas capas, tipos de rochas, a distribución da auga no planeta e as distintas formas de relevo. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
4. Coñecer as principais formas de representar a Terra e os elementos para cada unha das representacións. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
5. Recoñecer a forma de organización da localidade, do municipio e das comunidades autónomas (CC. AA.), identificando e valorando os valores democráticos en que se fundamenta e sendo consciente da importancia da participación cidadá na organización e a colaboración no funcionamento. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersonal).

6. Coñecer os factores principais que interveñen na evolución dunha poboación, os principais conceptos demográficos para calcular, representar e interpretar os datos dunha poboación. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias naturalista e visual-espacial).
7. Identificar as actividades comerciais, os principais tipos e as persoas que interveñen nelas, considerar a importancia e a contribución destas á sociedade do benestar relacionándoas coa satisfacción de necesidades en canto á prestación de servizos que supoñen. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersonal).
8. Coñecer e respectar as normas básicas de seguridade viaria e sabelas utilizar como peón, condutor de bicicletas e usuario dos medios de transporte e doutros servizos. (Sociais e cívicas / Intelixencias interpersonal e intrapersonal).
9. Iniciarse no uso das unidades de medida do tempo histórico para localizar e ordenar os feitos históricos. Adquirir o concepto de historia coñecendo as idades en que se divide, identificando as fontes históricas e sabendo clasificalas. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía, Sociais e cívicas, aprender a aprender / Intelixencia lóxico-matemática, interpersonal e intrapersonal).
10. Datar a Prehistoria e a Idade Antiga coñecendo as características da vida humana, a súa organización social e as manifestacións culturais e artísticas, así como valorar a importancia dos museos e os monumentos históricos, mostrando unha actitude de respecto e coidado. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía, Sociais e cívicas, Aprender a aprender / Intelixencia lóxico-matemática, interpersonal e intrapersonal).
11. Formular hipótese e elaborar mensaxes e textos informativos, explicativos e argumentativos para a comprensión e a explicación da realidade. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
12. Buscar, seleccionar e organizar información de diferentes fontes, analizala e extraer conclusións, reflexionar sobre o proceso seguido e comunicalo (oralmente ou por escrito) utilizando con rigor e precisión o vocabulario axustado aos contidos traballados, así como ás Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) e aos recursos diversos na elaboración de traballos. (Comunicación lingüística,

Dixital, Aprender a aprender / Intelixencias lingüística- verbal e intrapersoal).

13. Participar en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable e mostrando habilidades para evitar e resolver os conflitos pacificamente. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).
14. Mostrar autonomía ao planificar e levar a cabo accións e tarefas, así como creatividade e iniciativa ao tomar decisións. (Iniciativa emprendedora / Intelixencia intrapersoal).

ÁREA DE LINGUA GALEGA

Obxectivos en clave de Competencias

1. Comprender textos orais en diferentes soportes, incluídos os procedentes dos medios de comunicación, e expresarse oralmente de forma adecuada nos diferentes contextos nos que se desenvolve o alumno. (Comunicación lingüística).
2. Ler e comprender textos de tipoloxía diversa (narrativos, descritivos, expositivos e argumentativos) e obter información relevante, realizando inferencias de información e elaborando unha interpretación con obxecto de sacar conclusións propias. (Comunicación lingüística)
3. Aplicar correctamente as palabras precisas e adecuadas da maneira máis apropiada a cada contexto para conseguir as intencións desexadas segundo o caso. (Comunicación lingüística)
4. Interpretar e presentar a información a partir do uso de gráficos, parámetros estatísticos, experimentos e valorando a súa utilidade na sociedade. (Matemática)
5. Elaborar composicións creativas (carteis, audiovisuais...) explorando as técnicas e os recursos das varias linguaxes artísticas para comunicar mensaxes. (Conciencia e expresións culturais)
6. Participar en situacións comunicativas expresando as súas ideas e emocións, practicando a participación activa, para favorecer os espazos de interacción e de crecemento, identificando e valorando diferentes puntos de vista dunha realidade para actuar de forma positiva e aberta. (Sociais e cívicas)

7. Desenvolver as capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así comounha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual. (Sociais e cívicas)
8. Redactar textos de tipoloxía diversa (narracións, diálogos, cartas e correos electrónicos, reportaxes, críticas de arte...), respectando as súas características para comunicar mensaxes da maneira máis adecuada segundo o contexto. (Comunicación lingüística)
9. Relacionarse e expresarse a través da lingua de maneira adecuada na actividade social e cultural, adoptando unha actitude respectuosa e de cooperación para tomar conciencia dos propios sentimentos e ideas e para controlar a propia conduta. (Competencias sociais e cívicas).
10. Practicar o uso das normas gramaticais e ortográficas básicas co obxectivo de asegurar a correcta escritura das palabras, as frases e os textos. (Comunicación lingüística)
11. Utilizar de maneira dirixida as TIC, valorándoas como fonte de información, comunicación e aprendizaxe. (Dixital)
12. Desenvolver capacidades emprendedoras ante un problema, poñendo en práctica as propias reflexións e as dos outros como fonte de dinamización social e como medio para compartir puntos de vista, ideas e esforzos. (Sentido de iniciativa e espírito emprendedor)
13. Aproximarse a obras relevantes da tradición literaria. Comprender textos literarios de xéneros diversos, así como as convencións específicas da linguaxe literaria. (Comunicación lingüística)
14. Amosar capacidade crítica ante a lectura de textos. (Comunicación lingüística; Aprender a aprender).
15. Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas. (Competencias sociais e cívicas)
16. Xestionar as propias capacidades e coñecementos como base para a propia formación. (Aprender a aprender)
17. Utilizar a lectura como fonte de pracer e enriquecemento persoal e achegarse a obras de tradición literaria. (Aprender a aprender)

18. Reflexionar sobre a propia aprendizaxe co obxectivo de tomar conciencia das súas capacidades valorando propostas de mellora.
(Aprender a aprender).

ÁREA DE LENGUA CASTELLANA

Objetivos en clave de Competencias

1. Comprender textos orales y expresarse oralmente de forma adecuada en los diferentes contextos en los que se desenvuelve el alumno.
(Comunicación lingüística)
2. Leer y comprender textos de tipología diversa (narrativos, descriptivos, textos de la vida cotidiana...), así como de literatura infantil y juvenil, y desarrollar hábitos de lectura, como instrumentos para mejorar la eficacia lectora, adquirir conocimiento y como ocio y disfrute.
(Comunicación lingüística).
3. Comprender e interpretar informaciones de trayectos y planos, horarios comerciales, calendarios..., efectuando los razonamientos numéricos y geométricos necesarios. (Competencia matemática).
4. Utilizar los conocimientos sobre la lengua y las normas del uso lingüístico para escribir distintos tipos de textos según la finalidad y hablar de forma adecuada, coherente y correcta, sabiendo razonar y explicar los procesos seguidos. (Comunicación lingüística y Aprender a aprender)
5. Relacionarse y expresarse a través de la lengua de manera adecuada en la actividad social y cultural, adoptando una actitud respetuosa y de cooperación, para tomar conciencia de los propios sentimientos e ideas y para controlar la propia conducta. (Competencias sociales y cívicas)
6. Obtener información y opiniones de los medios de comunicación social y las tecnologías de la información y la comunicación, y saberlas interpretar y valorar. (Conciencia y expresiones culturales y Competencia digital).
7. Aproximarse a obras relevantes de la tradición literaria. Comprender textos literarios de géneros diversos, así como las

- convenciones específicas del lenguaje literario. (Comunicación lingüística y Competencias básicas en ciencia y tecnología)
8. Valorar la realidad plurilingüe de España y del mundo como muestra de riqueza cultural. (Conciencia y expresiones culturales y Competencias sociales y cívicas)
  9. Reflexionar sobre los diferentes usos sociales de las lenguas para evitar los estereotipos lingüísticos que suponen juicios de valor y prejuicios clasistas, racistas o sexistas. (Competencias sociales y cívicas)
  10. Tomar conciencia del propio aprendizaje y reflexionar sobre posibles estrategias para emprender nuevos aprendizajes. (Sentido de iniciativa y espíritu emprendedor)

ÁREA DE MATEMÁTICAS

Objetivos en clave de Competencias

1. Interpretar adecuadamente textos orales y escritos para comprender los problemas y las situaciones que se presentan y plantearlos utilizando el lenguaje matemático. (Competencia en comunicación lingüística / Inteligencia lingüística-verbal)
2. Leer, escribir, descomponer y ordenar números naturales de hasta seis cifras y números ordinales hasta el 39.º para interpretar y comunicar información numérica en contextos reales. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia lógico-matemática)
3. Calcular sumas, restas, multiplicaciones y divisiones, así como operaciones combinadas; identificar los términos y las propiedades de las cuatro operaciones, y desarrollar estrategias personales de cálculo mental. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia lógico-matemática)
4. Aplicar estrategias y procedimientos diversos para resolver problemas en situaciones reales, calculando sumas, restas,

- multiplicaciones y divisiones; estimando y comprobando resultados, y realizando aproximaciones. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia lógico-matemática)
5. Conocer y utilizar apropiadamente fracciones y números decimales para expresar cantidades sencillas en situaciones cotidianas. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia lógico-matemática)
  6. Medir y estimar longitudes, masas, capacidades y tiempos utilizando los instrumentos y las unidades de medida apropiados. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia lógico-matemática)
  7. Expresar de forma simple y compleja medidas de longitud, masa y capacidad, en contextos reales. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia lógico-matemática)
  8. Conocer y utilizar los billetes y las monedas de euro en situaciones y contextos reales. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia lógico-matemática)
  9. Interpretar representaciones espaciales sencillas (croquis, itinerarios y planos) para desplazarse o indicar un desplazamiento. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia visual-espacial)
  10. Conocer y aplicar el concepto de simetría en los elementos del entorno. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia visual-espacial)
  11. Utilizar instrumentos de dibujo (regla, compás, escuadra y cartabón) para dibujar formas geométricas. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia visual-espacial)
  12. Identificar figuras planas, circunferencia y círculo, y sus elementos en contextos y situaciones reales. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia visual-espacial)
  13. Distinguir en el plano: recta, semirrecta, segmento y ángulo; identificar, clasificar y dibujar rectas (paralelas, secantes, perpendiculares) y ángulos que observa en el entorno. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia visual-espacial)

14. Utilizar la cuadrícula para expresar la medida de superficie de figuras planas. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia visual-espacial)
15. Calcular el perímetro y el área de algunas figuras planas explicando el procedimiento seguido. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia lógico-matemática e inteligencia visual-espacial)
16. Utilizar las tablas de frecuencias para efectuar el recuento de datos en situaciones cotidianas y representarlos mediante diagramas de barras, diagramas de barras dobles y pictogramas. (Competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología / Inteligencia lógico-matemática)
17. Utilizar las TIC como herramientas para efectuar cálculos, buscar información y representarla gráficamente. (Competencia digital / Inteligencia lógico-matemática)
18. Participar en actividades de investigación y cooperativas mostrando una actitud colaborativa en las tareas asignadas para conseguir un objetivo común. (Competencias sociales y cívicas / Inteligencia interpersonal)
19. Analizar situaciones cotidianas y tomar iniciativas de forma autónoma para resolverlas eficazmente. (Sentido de iniciativa y espíritu emprendedor / Inteligencia intrapersonal).

3. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

PERFIL COMPETENCIAL	
Competencias Clave	Estándares de Aprendizaxe
CAA	<p>LGB1.3.2 Sigue unha exposición da clase e extrae o sentido global.</p> <p>LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, adecuado á súa idade.</p> <p>LCB1.8.1. Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita, recollida de datos, pregunta e resposta.</p> <p>LCB2.3.3. Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto.</p> <p>MTB1.2.1. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución, etc.</p> <p>CSB1.2.1. Participa en actividades individuais e de grupo, e emprega estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material.</p> <p>CNB1.1.5. Reflexiona sobre o traballo realizado, saca conclusións sobre como traballa e aprende e elabora estratexias para seguir aprendendo.</p> <p>PLEB1.5. Interese e respecto polas intervencións orais alleas en prol da mellora da súa pronuncia, entoación e acentuación.</p> <p>EPB2.4.1. Organiza e planifica o seu propio proceso creativo partindo da idea, recollendo información bibliográfica, dos medios de comunicación ou da internet, desenvolvéndoa en esbozos e elixindo os que mellor se adecúan aos seus propósitos na obra final, sen utilizar elementos estereotipados, sendo capaz de compartir cos compañeiros e compañeiras o proceso e o produto final obtido.</p> <p>EMB2.1.4. Analiza a interpretación e valora o resultado, amosando interese por mellorar.</p> <p>EFB2.1.2. Toma de conciencia das esixencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades.</p>
CCL	<p>LGB1.3.1. Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.</p> <p>LGB1.3.3. Elaborar e produce textos orais (explicacións sinxelas, exposicións, narracións...) presentando coherentemente a secuencia de ideas, feitos, vivencias e as súas opinións e preferencias, utilizando o dicionario se é</p>

	<p>preciso.</p> <p>LCB1.1.1. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos con certa claridade.</p> <p>LCB1.3.1. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situación de comunicación: diálogos, exposicións orais segundo modelo e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación.</p> <p>LCB1.5.1. Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais.</p> <p>LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelo do ámbito escolar e social: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas, instrucións, normas....</p> <p>MTB1.1.1. Comunica verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas ou en contextos da realidade.</p> <p>CSB1.3.1. Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifestan a comprensión de textos orais e/ ou escritos de carácter xeográfico, social e histórico.</p> <p>CNB3.2.2. Planifica, observa, compara, rexistra e comunica, empregando soportes textuais variados, os resultados da observación do ciclo vital previamente planificado.</p> <p>PLEB 2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en interaccións cotiás.</p> <p>EPB1.1.4. Interpreta e comenta, de forma oral e escrita, o contido das imaxes dunha obra artística concreta.</p> <p>EMB1.1.2. Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.</p> <p>EFB1.2.3. Expón as súas ideas expresándose de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais.</p>
<p>CMCT</p>	<p>LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.</p> <p>LCB3.5.1. Elabora gráficas sinxelas a partir de datos obtidos de forma guiada.</p> <p>MTB1.2.3. Realiza estimacións e elabora conxecturas sobre os resultados dos problemas a resolver, contrastando a súa validez e valorando a súa utilidade e eficacia.</p> <p>MTB2.5.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións.</p> <p>MTB2.5.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas revisando as operacións empregadas,</p>

	<p>as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.</p> <p>MTB5.2.1. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas.</p> <p>CSB2.5.1. Define tempo atmosférico, identifica os instrumentos de medida que se utilizan para a recollida de datos atmosféricos clasificándoos segundo a función e información que nos proporcionan e fai medicións, interpretacións de datos e predicións do tempo atmosférico.</p> <p>CNB5.2.2. Aplica os coñecementos ao deseño e á construción dalgún obxecto ou aparello sinxelo, empregando operacións matemáticas no cálculo previo, así como as tecnolóxicas: unir, cortar, pegar...</p> <p>EPB2.2.5. Manexa e utiliza escalas e proporcións axeitadas para representar obxectos.</p> <p>EPB2.2.7. Debuxa persoas e obxectos a través dun eixe de simetría.</p> <p>EMB1.3.3. Identifica, clasifica e completa os compases traballados.</p> <p>EFB5.2.2. Identifica a frecuencia cardíaca en repouso e realizando actividades física, nel mesmo ou nun compañeiro ou compañeira.</p>
CD	<p>LGB2.5.1. Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información.</p> <p>LCB3.7.1. Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e da Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, buscar imaxes, crear táboas e gráficas, etc.</p> <p>MTB1.6.1. Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e resolver problemas.</p> <p>CSB1.1.1. Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito.</p> <p>CSB1.3.3. Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.</p> <p>CNB1.1.2. Presenta os traballos, en soporte dixital ou papel, de maneira ordenada, clara e limpa.</p> <p>CNB5.1.1. Manipula e identifica algunhas máquinas e aparellos sinxelos e habituais na vida cotiá, analizando o seu funcionamento.</p> <p>PLEB4.8. Utiliza de xeito guiado as TIC para a produción de textos sinxelos.</p> <p>EPB2.3.2. Coñece e utiliza recursos tecnolóxicos básicos para a elaboración das propias creacións.</p> <p>EMB2.3.1. Emprega instrumentos materiais, dispositivos electrónicos e recursos informáticos para crear pezas musicais sinxelas para a sonorización de imaxes e representacións dramáticas</p> <p>EFB1.2.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar a información que se lle solicita.</p>

<p>CSC</p>	<p>LGB1.9.1. Aмосa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.</p> <p>LGB1.11.1. Usa, dunha forma xeral, unha linguaxe non sexista.</p> <p>LGB1.11.2. Usa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.</p> <p>LCB1.1.2. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas, participación respectuosa.</p> <p>MTB1.6.1. Desenvolve e amosa actitudes axeitadas para o traballo en matemáticas: esforzo, perseveranza, flexibilidade e aceptacións da crítica razoada.</p> <p>CSB1.2.2. Adoita un comportamento responsable, construtivo e solidario respectando diferentes ideas e achegas nos debates, recoñecendo a cooperación e o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático.</p> <p>CSB4.5.1. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.</p> <p>CNB1.3.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p> <p>PLEB1.5. Interese e respecto polas intervencións orais alleas en prol da mellora da súa pronuncia, entoación e acentuación.</p> <p>EPB2.5.1. Desenvolve hábitos de orde e limpeza, e usa de forma responsable e axeitada os materiais, os instrumentos e os espazos.</p> <p>EMB1.1.3. Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.</p> <p>EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións deportividade.</p>
<p>CSIEE</p>	<p>LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios adaptados á súa idade.</p> <p>LCB1.3.2. Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.</p> <p>MTB1.3.1. Profunda en problemas unha vez resoltos, analizando a coherencia da solución e buscando outras formas de resolvelos.</p> <p>CSB1.1.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.</p> <p>CNB1.2.1. Establece conxecturas de sucesos ou problemas do seu contorno, empregando medios propios da observación para obter unha información.</p> <p>CNB2.2.4. Planifica, de forma autónoma e creativa, actividades de ocio e tempo libre, individuais e en grupo.</p> <p>PLB3.4. Selecciona contos, narracións ou outro material escrito da biblioteca de aula para a súa lectura autónoma acordes a súa idade e intereses.</p> <p>EPB2.4.1. Organiza e planifica o seu propio proceso creativo partindo da idea, recollendo información bibliográfica, dos</p>

	<p>medios de comunicación ou da internet, desenvolvéndoa en esbozos e elixindo os que mellor se adecúan aos seus propósitos na obra final, sen utilizar elementos estereotipados, sendo capaz de compartir cos compañeiros e compañeiras o proceso e o produto final obtido.</p> <p>EMB2.2.1. Crea unha peza musical sinxela a partir da selección, a combinación e a organización dunha serie de elementos dados previamente, coñecidos e/ ou manexados.</p> <p>EFB1.1.5. Demostra un nivel de autoconfianza axeitada ás súas capacidades.</p>
CCEC	<p>LGB1.12.2. Valora por igual as distintas variedades xeográficas da lingua galega e o estándar como variante unificadora.</p> <p>LGB5.1.2. Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p> <p>LGB5.7.1. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.</p> <p>LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España.</p> <p>CSB4.4.2. Explica aspectos relacionados coa forma de vida, organización social e cultura das distintas épocas históricas estudadas.</p> <p>CSB4.5.1. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.</p> <p>PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festividades...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de apertura cara o diferente.</p> <p>EPB1.3.3. Expresa as sensacións e as apreciacións persoais sobre as obras plásticas dun autor ou dunha autora cun criterio artístico.</p> <p>EMB1.4.3. Procura información, organízaa e preséntaa sobre a música e os instrumentos doutras culturas.</p> <p>EFB6.2.2. Recoñece a orixe e a importancia dos xogos e os deportes tradicionais de Galicia.</p>

4. OXECTIVOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, GRAO MÍNIMO, TEMPORALIZACIÓN, PROCEDEMENTOS, INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN ECOMPETENCIAS CLAVE DE CUARTO DE EDUCACIÓN PRIMARIA

CIENCIAS DA NATUREZA

Obx.	Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T1	T2	T3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
							Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
Bloque 1: Iniciación á actividade científica								
b e g h i	Realizar un proxecto para a obtención dun produto como resultado dun problema formulado, elaborar con autonomía documentación sobre o proceso e presentala en diferentes soportes.	4º-CNB1.1.1 - Busca, selecciona e organiza a información importante, obtén conclusións e comunica o resultado de forma oral e escrita.	Busca, selecciona e organiza a información importante, obtén conclusións e comunica o resultado de forma oral e escrita.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resumo. Posta en común.	CAA CCL CMCT CSIEE
		4º-CNB1.1.2 - Presenta os traballos, en soporte dixital ou papel, de maneira ordenada, clara e limpa.	Presenta os traballos, en soporte dixital ou papel, de maneira ordenada, clara e limpa.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos.	CCL CMCT CD
		4º-CNB1.1.3 - Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	Ten certa autonomía na execución de tarefas	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CMCT CSIEE

		4º-CNB1.1.4 - Consulta e utiliza documentos escritos, imaxes e gráficos.	Consulta e utiliza documentos escritos, imaxes e gráficos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CMCT CD
		4º-CNB1.1.5 - Reflexiona sobre o traballo realizado, saca conclusións sobre como traballa e aprende e elabora estratexias para seguir aprendendo.	Reflexiona sobre o traballo realizado e elabora estratexias para seguir aprendendo	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CMCT
b e g h	Establecer conxecturas de sucesos ou problemas que ocorrenno seu contorno por medio da observación e obter unha información.	4º-CNB1.2.1 - Establece conxecturas de sucesos ou problemas do seu contorno, empregando medios propios da observación para obter unha información.	Emprega medios propios de observación para obter unha información.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CAA CMCT CSIEE
		4º-CNB1.2.2 - Emprega axeitadamente o vocabulario que corresponde a cada un dos bloques de contidos.	Emprega axeitadamente o vocabulario que corresponde a cada un dos bloques de contidos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CMCT CCL
a b c k m	Traballar de forma cooperativa apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo un uso axeitado dos materiais.	4º-CNB1.3.1 - Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CAA CMCT CSC CSIEE
Bloque 2: O ser humano e a saúde								
e h k	Coñecer a morfoloxía externa do propio corpo e os órganos máis importantes para o seu funcionamento.	4º-CNB2.1.1 - Localiza os principais órganos vitais e entende a súa importancia no funcionamento do organismo.	Localiza os principais órganos vitais e entende a súa importancia no funcionamento do organismo.	X			PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba aberta.	CMCT
		4º-CNB2.1.2 - Recoñece a importancia dos sentidos para a	Recoñece a importancia dos sentidos para a relación co	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CMCT CCL

		relación co medio e as formas de coidalos.	medio e as formas de coidalos			INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	
a b c d h k m	Identificar e explicar as consecuencias para a saúde e o desenvolvemento persoal de determinados hábitos de alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso.	4º-CNB2.2.1 - Identifica e adopta hábitos de hixiene, de descanso e de alimentación sa e diferencia prácticas mensaxes que son contraproducentes para a saúde.	Identifica e adopta hábitos de hixiene, de descanso e de alimentación sa e diferencia prácticas e mensaxes que son contraproducentes para a saúde	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CMCT CSC
		4º-CNB2.2.2 - Identifica e valora as súas habilidades persoais.	Identifica e valora as súas habilidades persoais.	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC CSIEE
		4º-CNB2.2.3 - Recoñece algúns factores que producen as enfermidades máis habituais (carie, catarros, gripe, obesidade) e aplica actuacións para á súa prevención.	Recoñece algúns factores que producen as enfermidades máis habituais (carie, catarros, gripe, obesidade) e aplica actuacións para á súa prevención.	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CMCT
		4º-CNB2.2.4 - Planifica, de forma autónoma e creativa, actividades de ocio e tempo libre, individuais e en grupo.	Planifica, de forma e creativa, actividades de ocio e tempo libre, individuais e en grupo	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CAA CSC
e h	Deseñar un menú equilibrado para a súa idade.	4º-CNB2.3.1 - Clasifica e diferencia alimentos en función dos nutrientes principais.	Clasifica e diferencia alimentos en función dos nutrientes principais.	X		PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba aberta. Proba obxectiva.	CMCT
		4º-CNB2.3.2 - Identifica sistemas de conservación alimentaria.	Identifica sistemas de conservación alimentaria.	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CMCT

						INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	
		4º-CNB2.3.3 - Analiza dietas e elabora un menú equilibrado na escola.	Analiza dietas e elabora un menú equilibrado .	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CMCT
Bloque 3: Os seres vivos							
b h e l i o	Identificar e clasificar, con criterios científicos, animais, plantas e rochas do seu contorno próximo, recoñecendo as súas características principais, buscando información en fontes variadas.	4º-CNB3.1.1 - Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica animais vertebrados e invertebrados do seu contorno, con criterio científico.	Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica animais vertebrados e invertebrados do seu contorno, con criterio científico.		X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común. Textos escritos.	CMCT
		4º-CNB3.1.2 - Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica plantas do seu contorno, con criterio científico.	Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica plantas do seu contorno, con criterio científico.		X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común. Textos escritos.	CMCT
		4º-CNB3.1.3 - Utiliza claves e guías para a clasificación científica de animais e plantas.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CMCT CAA
		4º-CNB3.1.4 - Identifica hábitats de seres vivos e elabora un protocolo para respectar a biodiversidade.	Identifica hábitats de seres vivos		X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CMCT CCL
a b c	Planificar, observar e comparar, empregando os instrumentos e o material necesarios e rexistrar de	4º-CNB3.2.1 - Coñece e explica as funcións de relación, reprodución e alimentación.	Coñece e explica as funcións de relación e alimentación.		X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Probas específicas.	CMCT

e h i j l m o	forma cooperativa, algún proceso asociado ao ciclo vital dun ser vivo contrastando os rexistros propios e os dos compañeiros con información doutras fontes.						INSTRUMENTOS: Posta en común. Proba obxectiva.	
	Comunicar de xeito oral e escrito os resultados, empregando soportes textuais variados.	4º-CNB3.2.2 - Planifica, observa, compara, rexistra e comunica, empregando soportes textuais variados, os resultados da observación do ciclo vital previamente planificado.	Observa, compara, rexistra e comunica, empregando soportes textuais variados, os resultados da observación do ciclo vital.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo.	CMCT CCL CSIEE CD

Bloque 4: Materia e enerxía

a b c e h	Identificar, a partir de exemplos da vida cotiá, usos dos recursos naturais e consecuencias do seu uso inadecuado facendo fincapé no aforro enerxético e no impacto medioambiental.	4º-CNB4.1.1 - Identifica e coñece a intervención da enerxía nos cambios da vida cotiá.	Identifica e coñece a intervención da enerxía nos cambios da vida cotiá.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CMCT CSC
		4º-CNB4.1.2 - Explica algunhas características e propiedades do aire e as actuacións necesarias para evitar a súa contaminación.	Explica algunhas características e propiedades do aire e as actuacións necesarias para evitar a súa contaminación.			X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CMCT CCL CSC
		4º-CNB4.1.3 - Elabora protocolos para mellorar os problemas medioambientais da súa contorna.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos.	CMCT CSC
b e g h	Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para recoñecer os cambios de certos corpos diante da luz e os efectos de forzas coñecidas no movemento dos corpos.	4º-CNB4.2.1 - Investiga e explica o comportamento de certos corpos diante da luz.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo.	CMCT CCL
		4º-CNB4.2.2 - Identifica forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou se deformen a través de	Identifica forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou se deformen a			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CMCT

		experiencias ou pequenas investigacións.	través de experiencias ou pequenas investigacións.				INSTRUMENTOS: Investigacións.	
b e g h	Realizar experiencias con mesturas sinxelas de substancias relacionadas coa vida doméstica e do contorno e achegar conclusións sobre os resultados.	4º-CNB4.3.1 - Compara densidades de diferentes substancias de uso cotián con respecto á auga e presenta conclusións en diferentes soportes.	4º-CNB4.3.1 Compara densidades de diferentes substancias de uso cotián con respecto á auga e presenta conclusións en diferentes soportes.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Traballo de aplicación e síntese.	CMCT
		4º-CNB4.3.2 - Identifica e prepara algunhas mesturas de uso doméstico.	4º-CNB4.3.2 Identifica e prepara algunhas mesturas de uso doméstico.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CMCT
		4º-CNB4.3.3 - Separa compoñentes dalgunhas mesturas de uso cotián presentando conclusións sobre os resultados.	Separa compoñentes dalgunhas mesturas de uso cotián presentando conclusións sobre os resultados.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CMCT

Bloque 5: A tecnoloxía: obxectos e máquinas

a b e h	Manipular e observar o funcionamento de aparellos e máquinas sinxelas simples e das complexas máis habituais e o seu uso na vida cotián.	4º-CNB5.1.1 - Manipula e identifica algunhas máquinas e aparellos sinxelos e habituais na vida cotiá, analizando o seu funcionamento.	Manipula e identifica algunhas máquinas e aparellos sinxelos e habituais na vida cotiá, analizando o seu funcionamento.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CMCT CSC CSIEE
		4º-CNB5.1.2 - Coñece a enerxía que empregan as máquinas de uso habitual e explica a importancia da ciencia e a tecnoloxía na vida cotiá.	Coñece a enerxía que empregan as máquinas de uso habitual e explica a importancia da ciencia e a tecnoloxía na vida cotiá.			X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CMCT CSC CSIEE
a b c	Planificar e realizar a construción de forma cooperativa dalgún obxecto ou máquina sinxela para a	4º-CNB5.2.1 - Identifica e describe oficios en función dos materiais, das	Identifica e describe oficios en función dos materiais,			X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas.	CMCT CCL CSC

d e h j m	resolución dun problema formulado e presentar os resultados en diferentes soportes.	ferramentas e das máquinas que empregan.	das ferramentas e das máquinas que empregan.				INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	
		4º-CNB5.2.2 - Aplica os coñecementos ao deseño e á construción dalgún obxecto ou aparello sinxelo, empregando operacións matemáticas no cálculo previo, así como as tecnolóxicas: unir, cortar, pegar...	Aplica os coñecementos ao deseño e á construción dalgún obxecto ou aparello sinxelo			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CMCT CAA CCEC CD CSIEE

CIENCIAS SOCIAIS

Obx.	Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T1	T2	T3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
							Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
Bloque 1: Contidos comúns								
a b d e h i	Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre fenómenos previamente delimitados, a realización dun produto, a documentación do proceso e a comunicación dos resultados.	4º-CSB1.1.1 - Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito.	Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas),	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CD CMCT CCL
		4º-CSB1.1.2 - Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, ten iniciativa na	Manifesta autonomía na planificación e execución de	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CSIEE CAA

		toma de decisións e asume responsabilidades.	accións e tarefas e toma de decisións.				INSTRUMENTOS: Diario de clase.	
		4º-CSB1.1.3 - Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa.	Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CCL CMCT
a b c d	Empregar estratexias de traballo cooperativo, adoitando un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes idease achegas alleas nos diálogos e debates, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto cara aos demais.	4º-CSB1.2.1 - Participa en actividades individuais e de grupo, e emprega estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material.	Participa en actividades individuais e de grupo, empregando estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CAA
		4º-CSB1.2.2 - Adoita un comportamento responsable, construtivo e solidario respectando diferentes ideas e achegas nos debates, recoñecendo a cooperación o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático.	Respecta diferentes ideas e achegas nos debates, recoñecendo a cooperación o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CAA
b e h i o	Coñecer e utilizar as palabras claves e conceptos necesarios para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais, así como comprender diferentes linguaxes recollidos en textos de carácter social, xeográfico ou histórico.	4º-CSB1.3.1 - Emprega de maneira axeitada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais.	Emprega de maneira axeitada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre Ciencias sociais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CMCT CSC
		4º-CSB1.3.2 - .Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifestan a comprensión de textos orais e /ou escritos de carácter xeográfico, social e histórico.	Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifestan a comprensión de textos orais e /ou escritos	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CMCT CSC CAA

			de carácter xeográfico, social e histórico.					
		4º-CSB1.3.3 - Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CD CMCT CSC
Bloque 2: O mundo que nos rodea								
h e o	Coñecer a formación da litosfera e a dinámica de placas tectónicas e analizar as súas influencias e consecuencias no medio que o rodea.	4º-CSB2.1.1 - Coñece e define a formación da litosfera e a dinámica de placas tectónicas e as súas consecuencias.	Coñece e define a formación da litosfera e a dinámica de placas tectónicas e as súas consecuencias.		X	X	PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCT CAA CCL
h e g i	Explicar e comparar as distintas formas de representar a superficie terrestre identificando os polos, o eixe e os hemisferios e analizar cal delas reflicte mellor a realidade á que representa.	4º-CSB2.2.1 - Explica e compara as distintas formas de representación da Terra, planos, mapas, planisferios e globos terráqueos identificando polos, eixe e hemisferios.	Explica e compara as distintas formas de representación da Terra, planos, mapas, planisferios e globos terráqueos identificando polos, eixe e hemisferios.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CCL CAA
h g i	Identificar e manexar os conceptos de paralelos, meridianos e coordenadas xeográficas para localizar determinados puntos da Terra.	4º-CSB2.3.1 - Localiza diferentes puntos da Terra empregando os paralelos e meridianos e as coordenadas xeográficas.	Localiza diferentes puntos da Terra.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CAA
h e g i	Diferenciar correctamente entre planos, mapas, planisferios, mapas físicos e políticos, analizar e describir as características máis relevantes de cada un e interpretar	4º-CSB2.4.1 - Identifica e clasifica distintos tipos de mapas, define que é a escala nun mapa, o seu uso e emprega e interpreta os signos	Identifica e clasifica distintos tipos de mapas, define que é a escala nun mapa, o seu uso e emprega e interpreta os signos convencionais		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CAA

	a súa escala e signos convencionais básicos de cara a orientarse nun espazo determinado e á elaboración dunitinerario empregando as TIC.	convencionais básicos que poden aparecer nel.	básicos que poden aparecer nel.					
h e g i b	Explicar que é o tempo atmosférico, coñecer os instrumentos de medida, o seu uso, realizar medicións e interpretacións de gráficos a través dos datos recollidos nunha estación meteorolóxica de cara a facer unha predición do tempo atmosférico para un período de tempo determinado e a comunicación deste empregando mapas do tempo.	4º-CSB2.5.1 - Define tempo atmosférico, identifica os distintos instrumentos de medida que se utilizan para a recollida de datos atmosféricos clasificándoos segundo a función e información que proporcionan e fai medicións, interpretacións de datos e predicións do tempo atmosférico.	Define tempo atmosférico, identifica os distintos instrumentos de medida que se utilizan para a recollida de datos atmosféricos.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CCL CAA
		4º-CSB2.5.2 - Describe unha estación meteorolóxica, explica a súa función e confecciona e interpreta gráficos sinxelos de temperaturas e precipitacións.	Describe unha estación meteorolóxica, explica a súa función	X		PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCT CCL CAA CD	
		4º-CSB2.5.3 - Interpreta e elabora sinxelos mapas meteorolóxicos distinguindo os seus elementos principais.	Interpreta e elabora sinxelos mapas meteorolóxicos distinguindo os seus elementos principais.	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT	
a b h e o	Explicar a hidrosfera, identificar e nomear masas e cursos de auga, diferenciando augas superficiais e augas subterráneas, cuncas e vertentes hidrográficas e analizar as partes do río do medio próximo.	4º-CSB2.6.1 - Define hidrosfera, e identifica e nomea as grandes masas e cursos de auga, explicando como se forman as augas subterráneas, como afloran e como se accede a elas.	Define hidrosfera, e identifica e nomea as grandes masas e cursos de auga, explicando como se forman as augas subterráneas, como afloran e como se accede a elas.	X	X		PROCEDEMENTOS: Probas específicas. INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.	CMCT CCL CSC

		4º-CSB2.6.2 - Diferencia cuncas e vertentes hidrográficas.	Diferencia cuncas e vertentes hidrográficas.	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CMCT CCL
		4º-CSB2.6.3 - Identifica e nomea os tramos dun río e as características de cada un deles.	Identifica e nomea os tramos dun río e as características de cada un deles.		X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase. Proba obxectiva.</p>	CMCT CCL CAA
e h o	Adquirir o concepto de litosfera, coñecer algúns tipos de rochas e a súa composición identificando distintos minerais e algunha das súas propiedades e usos. Facer especial fincapé nos que son propios de Galicia	4º-CSB2.7.1 - Observa, identifica e explica a composición das rochas nomeando algúns dos seus tipos.	Observa, identifica e explica a composición das rochas nomeando algúns dos seus tipos	X		<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CMCT CCL
		4º-CSB2.7.2 - Identifica e explica as diferenzas entre rochas e minerais, describe os seus usos e utilidades clasificando algúns minerais segundo as súas propiedades.	Identifica e explica as diferenzas entre rochas e minerais,	X		<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CMCT CCL
e h i o	Describir as características do relevo de Galicia e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.	4º-CSB2.8.1 - Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en Galicia e as súas vertentes hidrográficas.	Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en Galicia e as súas vertentes hidrográficas	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase. Proba obxectiva.</p>	CSC CAA
		4º-CSB2.8.2 - Sitúa nun mapa os mares, océanos e os grandes ríos de Galicia.	Sitúa nun mapa os mares, océanos e os grandes ríos de Galicia.	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas.</p>	CSC CAA

							INSTRUMENTOS: Diario de clase. Prueba objetiva.	
a b h	Explicar a importancia da intervención humana no medio e favorecer o desenvolvemento sostible a través da realización dunha campaña de concienciación no centro educativo.	4º-CSB2.9.1 - Explica a importancia do coidado do medio, así como as consecuencias da acción humana neste.	Explica a importancia do coidado do medio, así como as consecuencias da acción humana neste.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCL
		4º-CSB2.9.2 - Propón algunhas medidas para o desenvolvemento sostible e o consumo responsable.	Propón algunhas medidas para o desenvolvemento sostible e o consumo responsable.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCL
Bloque 3: Vivir en sociedade								
a d h	Analizar a importancia que teñen os dereitos, deberes e liberdades recollidos na Constitución para o exercicio dunha cidadanía activa e unha convivencia pacífica.	4º-CSB3.1.1 - Identifica, respecta e valora os principios democráticos máis importantes establecidos na Constitución para o exercicio da cidadanía activa e convivencia pacífica.	Identifica, respecta e valora os principios democráticos máis importantes establecidos na Constitución para o exercicio da cidadanía activa e convivencia pacífica.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCL
a d h o	Identificar as principais institucións políticas de Galicia e do Estado español que se derivan da Constitución, así como as súas funcións.	4º-CSB3.2.1 - Identifica as principais institucións de Galicia e do Estado español e describe as súas funcións.	Identifica as principais institucións de Galicia e do Estado español e describe as súas funcións.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Prueba objetiva.	CSC CCL
		4º-CSB3.2.2 - Identifica a división de poderes do Estado e cales son as atribucións recollidas na Constitución para cada un deles.	Identifica a división de poderes do Estado e as súas competencias			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCL

a d h o	Coñecer a organización territorial do Estado español e os seus órganos de goberno básicos.	4º-CSB3.3.1 - Explica a organización territorial de España, nomea as estruturas básicas de goberno e localiza en mapas políticos as distintas comunidades autónomas que forman España.	Explica a organización territorial de España e localiza en mapas políticos as distintas comunidades autónomas que forman España.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase. Proba obxectiva.</p>	CSC CCL
a d h	Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística do Estado español respectando as diferenzas.	4º-CSB3.4.1 - Recoñece, partindo da realidade do estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural.	Recoñece, partindo da realidade do estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural.		X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CSC CCL
d g h i o	Comprender e interpreta os principais conceptos demográficos e calculalos a partir dos datos de poboación.	4º-CSB3.5.1 - Define demografía e comprende os principais conceptos demográficos.	Define demografía e comprende os principais conceptos demográficos.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Probas específicas.</p> <p>INSTRUMENTOS: Proba obxectiva.</p>	CSC CCL
		4º-CSB3.5.2 - Elabora gráficos sinxelos a partir de datos demográficos de obtidos en diversas fontes de información.	Elabora gráficos sinxelos a partir de datos demográficos.			X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CMCT CAA
a h n	Coñecer e respectar as normas de circulación e fomentar a seguridade viaria en todos os seus aspectos.	4º-CSB3.6.1 - Explica normas básicas de circulación e as consecuencias derivadas do descoñecemento ou incumprimento destas.	Explica normas básicas de circulación e as consecuencias derivadas do descoñecemento ou incumprimento destas.		X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea.</p>	CSC CCL
		4º-CSB3.6.2 - Coñece o significado dalgunhas sinais de tráfico, recoñece a importancia de respectalas e as utiliza tanto como peón ou peoa e como persoa usuaria de medios de	Coñece o significado dalgunhas sinais de tráfico, recoñece a importancia de respectalas e as utiliza tanto como peón ou peoa e como		X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Diario de clase.</p>	CSC CCL

		transporte (abrocharse o cinto, non molestar a persoa condutora...)	persoa usuaria de medios de transporte (abrocharse o cinto, non molestar a persoa condutora...)					
Bloque 4: As pegadas do tempo								
b g h	Explicar as características de cada tempo histórico estudado e certos acontecementos desas épocas que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	4º-CSB4.1.1 - Define o concepto de prehistoria e historia, asociándoa as distintas idades aos feitos que marcan o seu inicio e final.	Define o concepto de prehistoria e historia, asociándoa as distintas idades aos feitos que marcan o seu inicio e final.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Proba obxectiva.	CSC CMCT CCL
		4º-CSB4.1.2 - Explica e valora a importancia da escritura, a agricultura e a gandería, como descubrimentos que cambiaron profundamente as sociedades humanas.	Explica e valora a importancia da escritura, a agricultura e a gandería, como descubrimentos que cambiaron profundamente as sociedades humanas.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCEC CCL
b h i	Coñecer a importancia das fontes históricas para o estudo da historia.	4º-CSB4.2.1 - Recoñece a importancia dos restos arqueolóxicos e materiais que produce unha sociedade como fontes para coñecer o noso pasado, con especial relevancia da escritura.	Recoñece a importancia dos restos arqueolóxicos e materiais que produce unha sociedade como fontes para coñecer o noso pasado, con especial relevancia da escritura.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CMCT CAA
g h i	Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	4º-CSB4.3.1 - Recoñece o século como unidade de medida do tempo histórico e localiza feitos situándoos como sucesivos a.C o d.C	Recoñece o século como unidade de medida do tempo histórico e localiza feitos situándoos como sucesivos a.C o d.C			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CSC
		4º-CSB4.3.2 - Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a	Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado,			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CSC CMCT CAA

		duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.					INSTRUMENTOS: Diario de clase.	
b d h o	Identificar e localizar no tempo os procesos e acontecementos históricos e culturais máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución e coñeceros principais xacementos arqueolóxicos de Galicia.	4º-CSB4.4.1 - Sitúa nunha liña do tempo os feitos fundamentais da prehistoria e historia de España e describe as principais características de cada unha delas.	Sitúa nunha liña do tempo os feitos fundamentais da prehistoria e historia de España e describe as principais características de cada unha delas.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CSC CCEC CCL
		4º-CSB4.4.2 - Explica aspectos relacionados coa forma de vida, organización social e cultura das distintas épocas históricas estudadas.	Explica aspectos relacionados coa forma de vida, organización social e cultura das distintas épocas históricas estudadas.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Asamblea.	CCEC CSC CCL
		4º-CSB4.4.3 - Explica a diferenza dos dous períodos nos que se divide a Prehistoria e describe as características básicas das formas de vida nestas dúas épocas.	Explica a diferenza dos dous períodos nos que se divide a Prehistoria e describe as características básicas das formas de vida nestas dúas épocas.			X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Asamblea. Proba obxectiva.	CSC CCEC CCL
		4º-CSB4.4.4 - Data a Idade Antiga e describe as características básicas da vida naquel tempo, en especial as referidas á romanización.	Data a Idade Antiga e describe as características básicas da vida naquel tempo, en especial as referidas á romanización.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Proba obxectiva.	CMCT CSC CCEC
d h o	Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos	4º-CSB4.5.1 - Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume	Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CSC CCEC

	para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.				INSTRUMENTOS: Diario de clase.	
d h o	Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto á súa contorna e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.	4º-CSB4.6.1 - Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.	Respecta e asume o comportamento que debe cumprirse cando visita un museo ou un edificio antigo.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCEC

EDUCACION PLÁSTICA

Obx.	Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superara área Indicador mínimo de logro	T1	T2	T3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
							Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
Bloque 1: Educación audiovisual								
e j b	Aproximarse á lectura, análise e interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e históricos, comprendendo, de maneira crítica, o significado e función social, sendo capaz de elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos.	4º-EPB1.1.1 - Analiza, de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada, imaxes fixas atendendo ao tamaño, formato, elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz, función, ...).	Analiza, de maneira sinxela e utilizando a terminoloxía axeitada, imaxes fixas atendendo ao tamaño, formato, elementos básicos (puntos, rectas, planos, cores, luz, función, ...).	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCEC CCL CAA
		4º-EPB1.1.2 - Elabora carteis con diversa información considerando os conceptos de tamaño, equilibrio, proporción e cor, e engadindo textos	Elabora carteis con diversa información	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CCL CAA CCEC

		utilizando a tipografía máis axeitada á súa función.				INSTRUMENTOS: Producións plásticas.		
		4º-EPB1.1.3 - Secuencia unha historia en diferentes viñetas nas que incorpora imaxes e textos seguindo o patrón do cómic.	Secuencia unha historia en diferentes viñetas	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CCEC CCL CAA
		4º-EPB1.1.4 - Interpreta e comenta, de forma oral e escrita, o contido das imaxes dunha obra artística concreta.	Interpreta e comenta, de forma oral e escrita, o contido das imaxes dunha obra artística concreta.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común. Producións plásticas.	CCL CCEC CSC
j b	Recoñecer e identificar as formas naturais e artificiais, as texturas, os códigos e as técnicas básicas das obras plásticas, e expresar as súas diferenzas.	4º-EPB1.2.1 - Representa formas naturais e artificiais presentes no contexto, utilizando instrumentos, técnicas e materiais adecuados na súa obra persoal.	Representa formas naturais e artificiais presentes no contexto, utilizando instrumentos, técnicas e materiais adecuados na súa obra persoal.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CCEC CSIEE
		4º-EPB1.2.2 - Clasifica texturas, formas e cores, atendendo a distintos criterios (similitude, diferenza, tacto, dureza etc.)	Clasifica texturas, formas e cores, atendendo a distintos criterios	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC CCL
		4º-EPB1.2.3 - Identifica a influenciados fondos de cor.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC
		4º-EPB1.2.4 - Recoñece e interpreta de forma oral e escrita o contido das imaxes nunha obra artística.	Recoñece e interpreta de forma oral e escrita o contido das imaxes nunha obra artística.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CCEC CSC

		4º-EPB1.2.5 - Identifica as formas de representar a figura humana nas obras.	Identifica as formas de representar a figura humana nas obras.	X			PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CMCT
j e i	Identificar determinados/as artistas e amosar interese por coñecer as formas de expresión das súas obras máis representativas.	4º-EPB1.3.1 - Describe profesións relacionadas coas artes plásticas e visuais.	Describe profesións relacionadas coas artes plásticas e visuais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CCEC CSC
		4º-EPB1.3.2 - Procura información sobre artistas plásticos/as da propia cultura ou alleos, en relación coas características da súa obra.	Procura información sobre artistas plásticos/as da propia cultura ou alleos, en relación coas características da súa obra.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Investigacións.	CCL CCEC CSC CD CAA
		4º-EPB1.3.3 - Expressa as sensacións e as apreciacións persoais sobre as obras plásticas dun autor ou dunha autora cun criterio artístico	Expressa as sensacións e as apreciacións persoais sobre as obras plásticas dun autor ou dunha autora	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CCEC CSIEE CD
j e b	Interpretar o contido das imaxes e das representacións do espazo presentes no contexto, identificando as posicións dos elementos plásticos no espazo.	4º-EPB1.4.1 - Interpreta e valora a información obtida de imaxes no contexto social, e elabora e comunica informacións básicas.	Interpreta e valora a información obtida de imaxes no contexto social, e elabora e comunica informacións básicas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CAA CCEC
		4º-EPB1.4.2 - Identifica a posición dos elementos plásticos tendo en conta técnicas espaciais.	Identifica a posición dos elementos plásticos tendo en conta técnicas espaciais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CCEC CSC CMCT
Bloque 2: Expresión artística								
j b	Coñecer e utilizar materiais, técnicas e códigos diversos que se utilizan nas producións artísticas.	4º-EPB2.1.1 - Representa formas naturais e artificiais con diferentes formas, cores, texturas e materiais.	Representa formas naturais e artificiais con diferentes	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CCEC

	formas, cores, texturas e materiais.				INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	
4º-EPB2.1.2 - Consegue dar sensación de profundidade e volume ás súas creacións.				X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CCEC CSIEE
4º-EPB2.1.3 - Utiliza as cores, as mesturas e a tonalidade con sentido estético, de forma cada vez máis autónoma.	Utiliza as cores, as mesturas e a tonalidade con sentido estético, de forma cada vez máis autónoma.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CCEC CSIEE
4º-EPB2.1.4 - Realiza unha obra con materiais téxtiles de refugo.	Realiza unha obra con materiais téxtiles de refugo.	X	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CCEC CSIEE
4º-EPB2.1.5 - Experimenta con materiais e texturas para creacións orixinais, integrándoos de diferentes maneiras.	Experimenta con materiais e texturas para creacións orixinais, integrándoos de diferentes maneiras.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CAA CCEC
4º-EPB2.1.6 - Utiliza ceras, rotuladores, tintas, plumas etc. para os debuxos usando liñas grosas, finas, sombras, manchas etc.	Utiliza ceras, rotuladores, tintas, plumas etc. para os debuxos usando liñas grosas, finas, sombras, manchas etc.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CCEC CSIEE
4º-EPB2.1.7 - Representa obxectos coa técnica da esfumaxe.				X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CCEC
4º-EPB2.1.8 - Utiliza e mestura técnicas (acuarela, témperas etc.) con finalidade estética.	Utiliza e mestura técnicas (acuarela, témperas etc.) con finalidade estética.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CCEC CSIEE

						INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	
		4º-EPB2.1.9 - Identifica as formas en que está representada a figura humana nas obras plásticas.				X PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC CSC
		4º-EPB2.1.10 - Representa imaxes usando diferentes características da cor.	Representa imaxes usando diferentes características da cor.	X	X	X PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC
		4º-EPB2.1.11 - Utiliza diferentes materiais e texturas (arxila, tecidos, papel etc.) para as súas creacións plásticas.	Utiliza diferentes materiais e texturas (arxila, tecidos, papel etc.) para as súas creacións plásticas.	X	X	X PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC CSIEE
		4º-EPB2.1.12 - Recorta, encarta e pega con precisión, con distintos materiais e texturas, creando formas tridimensionais.	Recorta, encarta e pega, con distintos materiais e texturas, creando formas.		X	X PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CCEC
j g b	Realizar composicións plásticas con figuras xeométricas, manexando ferramentas básicas de precisión e utilizando escalas e proporcións.	4º-EPB2.2.1 - Utiliza a cuadrícula como un elemento que estrutura o espazo gráfico.	Utiliza a cuadrícula	X	X	X PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCEC CMCT
		4º-EPB2.2.2 - Traza formas xeométricas con precisión, coa axudada ferramentas básicas (regra, escuadro e cartabón).	Traza formas xeométricas con precisión, coa axuda das ferramentas básicas (regra, escuadro e cartabón).	X	X	X PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CCEC CMCT
		4º-EPB2.2.3 - Aplica nocións métricas e de perspectiva á construción de estruturas e á transformación do espazo.				X PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CCEC CSIEE

		esquematzación dunha lección da clase etc.).						
		4º-EPB2.3.4 - Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para coñecer expresións artísticas e culturais dos pobos do mundo.	Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para coñecer expresións artísticas e culturais dos pobos do mundo.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CSC CCEC CD
b j	Utilizar recursos bibliográficos, dos medios de comunicación e da internet para obter información que lle sirva para planificar e organizar os procesos creativos, así como para coñecer e intercambiar informacións con outro alumnado.	4º-EPB2.4.1 - Organiza e planifica o seu propio proceso creativo partindo da idea, recollendo información bibliográfica, dos medios de comunicación ou da internet, desenvolvéndoa en esbozos e elixindo os que mellor se adecúan aos seus propósitos na obra final, sen utilizar elementos estereotipados, sendo capaz de compartir cos compañeiros e compañeiras o proceso e o produto final obtido.				X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CSIEE CAA CSC CCL
		4º-EPB2.4.2 - Elabora bosquejos e deseños para axustar o proceso de creación individual ou en grupo, e presenta os traballos con orde e limpeza.	Elabora bosquejos e deseños para axustar o proceso de creación individual ou en grupo, e presenta os traballos con orde e limpeza.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións plásticas.	CSIEE CAA CCEC
a b j	Coidar e usar correctamente os materiais, os instrumentos e os espazos	4º-EPB2.5.1 - Desenvolve hábitos de orde e limpeza, e usa de forma responsable e axeitada os materiais, os instrumentos e os espazos.	Desenvolve hábitos de orde e limpeza, e usa de forma responsable e axeitada os materiais, os instrumentos e os espazos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CSC CSIEE

	4º-EPB2.5.2 - Presenta as tarefas con orde e limpeza, respectando as normas e as indicacións establecidas, e crea hábitos de traballo.	Presenta as tarefas con orde e limpeza, respectando as normas e as indicacións establecidas, e crea hábitos de traballo.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CSC CSIEE CCEC CAA
	4º-EPB2.5.3 - Selecciona e utiliza as materias de forma apropiada e responsable, segundo as súas posibilidades plásticas e os resultados marcados.	Selecciona e utiliza as materias de forma apropiada e responsable, segundo as súas posibilidades plásticas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CCEC CSIEE

LINGUA CASTELÁ E LITERATURA

Obx.	Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área	T1	T2	T3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
							Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
Bloque 1: Comunicación oral: Falar e escoitar								
a c e	Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, escoitar.	4º-LCB1.1.1 - Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos con certa claridade.	Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos con certa claridade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSC
		4º-LCB1.1.2 - Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas, participación respectuosa.	Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas, participación respectuosa	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Asamblea.	CCL CAA CSC

e	Recoñece a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrála nas producións propias.	4º-LCB1.2.1 - Integra recursos verbais e non verbais para comunicarse nas interaccións orais, dándolle valor complementario a estes.	Integra recursos verbais e non verbais para comunicarse	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta encomún. Asamblea.	CCL
		4º-LCB1.2.2 - Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación.	Exprésase de maneira clara para comunicarse cos demais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CCL
a b e	Expresarse con coherencia básica de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións.	4º-LCB1.3.1 - Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situacións de comunicación: - diálogos -exposicións orais segundo modelo e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación.	Participa activamente en diversas situacións de comunicación: - diálogos -exposicións orais segundo modelo e guiadas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Producións orais. Escala de observación.	CCL CD CAA CSC CSIEE
		4º-LCB1.3.2 - Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	Participa activamente nas tarefas de aula.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Escala de observación.	CCL CAA CSC CSIEE
e	Facer hipóteses sobre o significado de palabras sinxelas apartir do seu contexto de uso. Recoñecer o tema e as ideas principais dos textos orais sinxelos.	4º-LCB1.4.1 - Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.	Utiliza o vocabulario axeitado a súa idade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CCL
		4º-LCB1.4.2 - Diferencia polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas en textos significativos.	Diferencia polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas en textos significativos.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL

b e	Recoñecer o tema e as ideas principais dos textos orais sinxelos.	4º-LCB1.5.1 - Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais.	Comprende de forma global a información xeral de textos orais do ámbito escolar.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CCL CAA
		4º-LCB1.5.2 - Recoñece a tipoloxía de textos orais sinxelos de diversa tipoloxía atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).				X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CCL CAA
		4º-LCB1.5.3 - Responde preguntas correspondentes á comprensión literal.	Responde preguntas correspondentes á comprensión literal.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CCL
		4º-LCB1.5.4 - Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectiva.	Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectiva.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSC CSIEE
b e	Reproducir textos axeitados á súa idade, os seus gustos e intereses, utilizando creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	4º-LCB1.6.1 - Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios axeitados aos seus gustos e intereses.	Reproduce de memoria breves textos .	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais.	CCL CAA CCEC
b e	Producir textos orais breves e sinxelos dos xéneros máis habituais imitando modelos e adecuados ao seu nivel.	4º-LCB1.7.1 - Elabora, imitando modelos, textos orais breves e sinxelos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa	Elabora, imitando modelos, textos orais breves e sinxelos atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos).			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Producións orais.	CCL CAA CSIEE

		intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).						
		4º-LCB1.7.2 - Organiza o discurso axeitándose aos diferentes modos discursivos (narrar, expoñer, describere dialogar)	Organiza o discurso		X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Posta en común. Escala de observación.</p>	CCL CAA CSIEE
a b e	Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar con atención, recoller datos, preguntar e repreguntar.	4º-LCB1.8.1 - Emprega de xeito efectivo a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita, recollida de datos, pregunta e repregunta.	Emprega a linguaxe oral para comunicarse e aprender:	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea.</p>	CCL CAA CSC CSIEE
b d e	Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de outras persoas.	4º-LCB1.9.1 - Utiliza de xeito guiado os medios audiovisuais e dixitais para recoller información	Utiliza de xeito guiado os medios audiovisuais e dixitais para recoller información	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.</p>	CCL CD CAA
		4º-LCB1.9.2 - Transforma en noticias feitas cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos.	Transforma en noticias feitas cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos.	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea.</p>	CCL CSC
		4º-LCB1.9.3 - Resume de forma global entrevistas, noticias e debates infantís procedentes dos medios de comunicación.	Resume de forma global noticias procedentes dos medios de comunicación	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as.</p> <p>INSTRUMENTOS: Asamblea.</p>	CCL CD CAA CSC
Bloque 2: Comunicación escrita: ler								
e	Ler en voz alta e en silencio, diferentes textos.	4º-LCB2.1.1 - Le en silencio e en voz alta, sen dificultade e con certa expresividade, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade	Le en silencio e en voz alta, con certa expresividade, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade	X	X	X	<p>PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.</p> <p>INSTRUMENTOS: Rúbrica.</p>	CCL

e	Comprender distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía.	4º-LCB2.2.1 - Distingue, de forma xeral, entre as diversas tipoloxías textuais en textos do ámbito escolar esencial.	Distingue, de forma xeral, entre as diversas tipoloxías textuais en textos do ámbito escolar e social.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA
		4º-LCB2.2.2 - Resume textos lidos, de diferente tipoloxía, adecuados a súa idade e reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais.	Resume textos lidos, de diferente tipoloxía, adecuados a súa idade destacando as ideas principais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Lista de control/cotexo.	CCL CAA
e	Utilizar estratexias para a comprensión de textos sinxelos de diversa tipoloxía.	4º-LCB2.3.1 - Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións redundantes.	Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos.	CCL CAA
		4º-LCB2.3.2 - Identifica as palabras clave dun texto.	Identifica as palabras clave dun texto.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA
		4º-LCB2.3.3 - Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto.	Activa coñecementos previos axudándose deles para comprender un texto.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA
		4º-LCB2.3.4 - Relaciona de xeito global, a información contida nos gráficos e ilustracións coa información que aparece no texto.	Relaciona de xeito global, a información contida nos gráficos e ilustracións coa información que aparece no texto.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CMCT CCA
		4º-LCB2.3.5 - Interpreta mapas conceptuais sinxelos.	Interpreta mapas conceptuais sinxelos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CCA

		4º-LCB2.3.6 - Iníciase na utilización autónoma do dicionario en distintos soportes, no seu traballo escolar.	Iníciase na utilización autónoma do dicionario en distintos soportes, no seu traballo escolar.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CCA	
b e	Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos.	4º-LCB2.4.1 - Dedicar un tempo semanal para a lectura voluntaria de diferentes textos.	Dedicar un tempo semanal para a lectura voluntaria de diferentes textos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL	
b e i	Utilizar fontes e soportes existentes na biblioteca para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicarlos en traballos persoais.	4º-LCB2.5.1 - Consulta, de xeito guiado, de diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo.	Consulta biblioteca, de xeito guiado, de diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para realizar traballos individuais ou en grupo.			X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CD CAA
		4º-LCB2.5.2 - Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto persoal e intereses, aplicando as normas básicas de funcionamento da mesma.	Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas axeitadas ao seu gusto persoal e intereses, aplicando as normas básicas de funcionamento da mesma.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CD CAA	
		4º-LCB2.5.3 - Identifica o argumento de lecturas realizadas dando conta das algunhas referencias bibliográficas: autor ou autora e xénero.	Identifica o argumento de lecturas realizadas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA	
a b e	Mostra interese por manter unha biblioteca propia.	4º-LCB2.6.1 - Coida, conserva e organiza os seus libros.	Coida, conserva e organiza os seus libros.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC	

a e	Identifica a estrutura organizativa de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación do seu significado.	4º-LCB2.7.1 - Diferenza entre información e publicidade.	Diferenza entre información e publicidade.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSC
		4º-LCB2.7.2 - Formula hipótese sobre a finalidade de textos de tipoloxía evidente a partir da súa estrutura e dos elementos lingüísticos e non lingüísticos.	Formula hipótese sobre a finalidade de textos de tipoloxía evidente a partir da súa estrutura e dos elementos lingüísticos e non lingüísticos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSC
e i	Utilizar as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	4º-LCB2.8.1 - Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	Utiliza as Tecnoloxías da Información e Comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CD CAA
Bloque 3: Comunicación escrita: escribir								
b e	Producir textos segundo un modelo con diferentes intencións comunicativas, aplicando as regras ortográficas e cuidando a caligrafía, orde e presentación.	4º-LCB3.1.1 - Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelo do ámbito escolar e social: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas, instrucións, normas.	4º-Escribe en diferentes soportes textos sinxelo do ámbito escolar e social: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas, instrucións, normas?.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CD CAA

		4º-LCB3.1.2 - Escribe textos, organizando as ideas utilizando elementos de cohesión básicos e respectando as normas gramaticais e ortográficas básicas	Escribe textos, organizando as ideas utilizando elementos de cohesión básicos e respectando as normas gramaticais e ortográficas básicas	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Rúbrica.	CCL CAA CSIEE
		4º-LCB3.1.3 - Elabora e presenta, de forma guiada, un informe sinxelo, utilizando soporte papel e informático sobre tarefas ou proxectos realizados.	Elabora e presenta, de forma guiada, un informe sinxelo, utilizando calquera soporte	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CD CAA CSIEE
		4º-LCB3.1.4 - Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza: evitando riscos, inclinación de liñas etc.	Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos.	CCL CAA
b e	Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	4º-LCB3.2.1 - Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC
b e	Buscar unha mellora progresiva no uso da lingua escrita.	4º-LCB3.3.1 - Pon interese e esforzase por escribir correctamente.	Pon interese e esforzase por escribir correctamente	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC
		4º-LCB3.3.2 - Reproduce textos ditados.	Reproduce textos ditados.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
b e	Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura.	4º-LCB3.4.1 - Emprega, de xeito guiado e segundo modelos, estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	Emprega, de xeito guiado e segundo modelos, estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA CSIEE

		4º-LCB3.4.2 - Utiliza, para escribir textos sinxelos, borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e a secuencia coherente do escrito.	Utiliza, para escribir textos sinxelos, borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e a secuencia coherente do escrito.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA CSIEE
b e i	Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas do seu interese.	4º-LCB3.5.1 - Elabora gráficas sinxelas a partir de datos obtidos de forma guiada.	Elabora gráficas sinxelas a partir de datos obtidos de forma guiada.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA
		4º-LCB3.5.2 - Elabora con creatividade textos breves do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis, ilustrándoos para facilitar a súa comprensión ou mellorar a súa presentación.	Elabora con creatividade textos breves do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis, ilustrándoos para facilitar a súa comprensión ou mellorar a súa presentación.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Rúbrica.	CCL CD CAA CSIEE
a d e	Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que impida discriminacións e prexuízos.	4º-LCB3.6.1 - Exprésase por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	Exprésase por escrito, utilizando de xeito habitual, unha linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CL CSC
e i	Utilizar as Tecnoloxías da Información e da Comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	4º-LCB3.7.1 - Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e da Comunicación para escribir, presentar textos e buscar información, buscar imaxes, crear táboas e gráficas etc.	Usa con axuda Internet e as Tecnoloxías da Información e da Comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información, buscar imaxes, etc.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CD CAA CSIEE
e	Escribir os textos establecidos no Plan de escritura.	4º-LCB3.8.1 - Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel.	Produce os textos establecidos no plan de	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as.	CCL CAA CSIEE

			escritura axeitados á súa idade e nivel.				INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	
Bloque 4: Coñecemento da lingua								
b e	Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así como as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	4º-LCB4.1.1 - Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados.	Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar ao nome, substituír ao nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
		4º-LCB4.1.2 - Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo dos verbos ao producir textos orais e escritos.	Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo dos verbos ao producir textos orais e escritos.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
		4º-LCB4.1.3 - Diferenza familias de palabras.	Diferenza familias de palabras.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
b e	Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	4º-LCB4.2.1 - Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos ou frases feitas na expresión oral e escrita.	Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos ou frases feitas na expresión oral e escrita.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probos específicas. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL
		4º-LCB4.2.2 - Recoñece prefixos e sufixos e é capaz de crear palabras derivadas.	Recoñece prefixos e sufixos e é capaz de crear palabras derivadas.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probos específicas. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL

		4º-LCB4.2.3 - Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.	Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Proba obxectiva.	CCL
		4º-LCB4.2.4 - Utiliza diversos conectores básicos entre oracións ao producir textos orais e escritos.	Utiliza diversos conectores básicos entre oracións ao producir textos orais e escritos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
		4º-LCB4.2.5 - Recoñece a oración simple, distingue suxeito e predicado.	Recoñece a oración simple, distingue suxeito e predicado.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
b e	Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.	4º-LCB4.3.1 - Iníciase no coñecemento da estrutura do dicionario e no seu uso para buscar o significado de diferentes tipos de palabras.	Iníciase no coñecemento da estrutura do dicionario e no seu uso para buscar o significado de diferentes tipos de palabras.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA
		4º-LCB4.3.2 - Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario con axuda.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA
		4º-LCB4.3.3 - Utiliza as normas ortográficas básicas nas súas producións escritas.	Utiliza as normas ortográficas básicas nas súas producións escritas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
b e	Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	4º-LCB4.4.1 - Utiliza as diferentes clases de palabras para elaborar o discurso.	Utiliza as diferentes clases de palabras para elaborar o discurso.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA

		4º-LCB4.4.2 - Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e de número na expresión oral e escrita.	Utiliza correctamente as normas de concordancia de xénero e de número na expresión oral e escrita.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
		4º-LCB4.4.3 - Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
		4º-LCB4.4.4 - Usa os signos de puntuación ao producir textos escritos.	Usa os signos de puntuación ao producir textos escritos.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
		4º-LCB4.4.5 - Aplica as normas de uso da til nos seus textos escritos.	Aplica as normas de uso da til nos seus textos escritos.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
		4º-LCB4.4.6 - Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Rúbrica.	CCL
b e i	Utilizar programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	4º-LCB4.5.1 - Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade como apoio e reforzo da aprendizaxe.	Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos como apoio e reforzo da aprendizaxe.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CD CAA
b d e o	Valorar a variedade lingüística de España e do español como fonte de enriquecemento cultural.	4º-LCB4.6.1 - Valora a variedade lingüística de España.	Valora a variedade lingüística de España.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Cuestionarios. INSTRUMENTOS: Cuestionario aberto.	CCL CSC

b d e o	B4.7. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.	4º-LCB4.7.1 - Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece	Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CSC
Bloque 5: Educación Literaria								
e	B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información.	4º-LCB5.1.1 - Valora de forma global, as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	Valora de forma global, as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CCEC
e	B5.2. Integrar a lectura expresiva e comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos básicos da linguaxe literaria e diferenza das principais convencións formais dos xéneros.	4º-LCB5.2.1 - Realiza lecturas guiadas e comentadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	Realiza lecturas guiadas e comentadas de textos narrativos de tradición oral e literatura adecuada a súa idade	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CCEC
		4º-LCB5.2.2 - Interpreta, intuitivamente, a linguaxe figurada en textos literarios.	Interpreta, intuitivamente, a linguaxe figurada en textos literarios.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA
e	B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas.	4º-LCB5.3.1 - Distingue algúns recursos retóricos básicos propios dos poemas	Distingue algúns recursos retóricos básicos propios dos poemas		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CCEC
		4º-LCB5.3.2 - Utiliza, de xeito guiado, comparacións, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.	Utiliza, de xeito guiado, comparacións, aumentativos, diminutivos e sinónimos en textos literarios.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CCEC
b e	B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e	4º-LCB5.4.1 - Crea, con axuda, sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras	Crea, con axuda, sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CCL CAA

	creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións e fragmentos teatrais.	teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.	sinxelas) a partir de pautas ou modelos dados				INSTRUMENTOS: Diario de clase. Rúbrica.	CSIEE CCEC
a b e	Reproducir textos literarios breves e sinxelos e adaptados á idade.	4º-LCB5.5.1 - Memoriza e reproduce sinxelos textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións.	Memoriza e reproduce sinxelos textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CCEC
e j	Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade.	4º-LCB5.6.1 - Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.	Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios axeitados á súa idade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CCEC
d e	Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	4º-LCB5.7.1 - Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Escala de observación.	CCL CSC CCEC

LINGUA GALEGA E LITERATURA

Obx.	Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro	T1	T2	T3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
							Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
Bloque 1: Comunicación oral: falar e escoitar								
a e	Comprender o sentido global de textos orais informativos dos medios de comunicación audiovisuais emitidos con	4º-LGB1.1.1 - Comprende as ideas principais dun texto xornalístico oral informativo dos medios de	Comprende as ideas principais dun texto xornalístico oral informativo dos medios de	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos.	CCL CAA

	claridade, de xeito directo e estilo sinxelo.	comunicación audiovisual, emitido de xeito claro, directo e sinxelo.	comunicación audiovisual, emitido de xeito claro, directo e sinxelo.					
		4º-LGB1.1.2 - Elabora un breve resumo dun texto oral.	Elabora un breve resumo dun texto oral.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CCL CSC
b d e i o	Utilizar de xeito guiado documentos audiovisuais valorándoos como instrumento de aprendizaxe.	4º-LGB1.2.1 - Accede de xeito guiado a documentos, audiovisuais e dixitais para obter a información necesaria para realizar traballos ou completar información.	Accede de xeito guiado a documentos, audiovisuais e dixitais para obter a información necesaria para realizar traballos ou completar información.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CD CAA CSC
a b c e o	Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico.	4º-LGB1.3.1 - Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	Participa nunha conversa entre iguais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CCL CAA CSC CSIEE
		4º-LGB1.3.2 - Sigue unha exposición da clase e extrae o sentido global.	Sigue unha exposición da clase	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CAA
		4º-LGB1.3.3 - Elabora e produce textos orais (explicacións sinxelas, exposicións, narracións...) presentando coherentemente a secuencia de ideas, feitos, vivencias e as súas opinións e preferencias, utilizando o dicionario se é preciso.	Elabora e produce textos orais coherentes utilizando o dicionario se é preciso	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CSIEE CAA
		4º-LGB1.3.4 - Participa no traballo en grupo, así como nos debates.	Participa no traballo en grupo, así como nos debates.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CCL CSIEE

							INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CCL
a c e	Manter unha actitude de escoita activa, deixando falar os demais, sen anticiparse ao que van dicir e respectando as súas opinións.	4º-LGB1.4.1 - Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC
		4º-LGB1.4.2 - Respecta as opinións da persoa que fala.	Respecta as opinións da persoa que fala.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC
a c d e o	Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	4º-LGB1.5.1 - Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CCL CSC CAA
		4º-LGB1.5.2 - Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra dela.	Respecta as opinións das persoas nos intercambios orais e é consciente e emprega a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CCEC
		4º-LGB1.5.3 - Emprega unha postura e xestualidade adaptada ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión.	Emprega os xestos para reforzar o discurso e facilitar a súa comprensión.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CSC CCEC
		4º-LGB1.5.4 - Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume.	Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación e volume.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CCEC

		4º-LGB1.5.5 - Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CCL CSC CCEC CAA
a b e o	Amosar interese por expresarse en público coherentemente, usando nexos básicos adecuados e presentando estratexias elementais para facer comprender a mensaxe.	4º-LGB1.6.1 - Planifica e elabora un discurso oral coherente, na secuenciade ideas ou feitos utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	Planifica e elabora un discurso oral coherente, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CCL CAA
		4º-LGB1.6.2 - Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando algúns nexos básicos.	Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando algúns nexos básicos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL
		4º-LGB1.6.3 - Aмосa un discurso oral claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	Aмосa un discurso oral claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CCEC
b e i o	Elaborar textos sinxelos propios dos medios de comunicación mediante simulación.	4º-LGB1.7.1 - Elabora textos sinxelos propios dos medios de comunicación mediante simulación.	Elabora textos sinxelos propios dos medios de comunicación mediante simulación.		X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea. Posta en común.	CCL CD CAA CSIEE CSC
d e	Reforzar a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais, coa utilización de elementos propios dalinguaxe xestual.	4º-LGB1.8.1 - Utiliza a expresividade corporal para reforzar o sentido das súas producións orais.	Utiliza a expresividade corporal para reforzar o sentido das súas producións orais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL CCEC CSC CAA
b d e	Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe engrupo.	4º-LGB1.9.1 - Aмосa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe aotraballo en grupo.	Aмосa respecto ás ideas dos e das demais e	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Observación sistemática.	CCL CAA CSIEE

o			contribúe ao traballo en grupo.				INSTRUMENTOS: Posta en común. Escala de observación.	
e	Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	4º-LGB1.10.1 - Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CAA CCEC CSIEE
a d e o	Usar, dunha forma xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	4º-LGB1.11.1 - Usa, dunha forma xeral, unha linguaxe non sexista.	Usa, dunha forma xeral, unha linguaxe non sexista.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CCL CSC
		4º-LGB1.11.2 - Usa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas	Usa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CSC
a d e o	Identificar variedades lingüísticasde carácter xeográfico en textos orais, sinalando as diferenzas fonéticas, morfolóxicas e léxicas máis evidentes.	4º-LGB1.12.1 - Identifica diferenzas fonéticas e morfolóxicas moi evidentes en textos orais caracterizados pola súa orixe xeográfica.	Identifica diferenzas fonéticas e morfolóxicas moi evidentes en textos orais caracterizados pola súa orixe xeográfica.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CCEC
		4º-LGB1.12.2 - Valora por igual as distintas variedades xeográficas da lingua galega e o estándar como variante unificadora.					X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.
a d e o	Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral.	4º-LGB1.13.1 - Identifica o uso oral da lingua galega con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación, todo tipo de comercios.	Identifica o uso oral da lingua galega con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación, todo tipo de comercios.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CCEC

		4º-LGB1.13.2 - Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CCL CCEC CSC
Bloque 2: Comunicación escrita: ler								
b e d i j o	Comprender, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (web infantís, libros, carteis).	4º-LGB2.1.1 - Comprende a información relevante en textos propios de situacións cotiás e dos medios de comunicación social nos que esta se amose de forma evidente.	Comprende a información relevante en textos propios de situacións cotiás e dos medios de comunicación social nos que esta se amose de forma evidente.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CCL CD CSC
		4º-LGB2.1.2 - Identifica as ideas principais dun texto (narrativo, descritivo, expositivo) adecuado á súa idade.	Identifica as ideas principais dun texto (narrativo, descritivo, expositivo) adecuado á súa idade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno declase. Rúbrica.	CCL
		4º-LGB2.1.3 - Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, adecuado á súa idade.	Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, adecuado á súa idade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CAA CSIEE
		4º-LGB2.1.4 - Interpreta, personificacións, hipérboles e ironías evidentes, en textos de dificultade adecuada á súa idade.	Interpreta, personificacións, hipérboles e ironías evidentes, en textos de dificultade adecuada á súa idade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CAA CSIEE
		4º-LGB2.1.5 - Identifica a estrutura xeral dun texto e recoñece algúns mecanismos de cohesión (repeticións, sinónimos, anáforas pronominais sinxelas).	Recoñece algúns mecanismos de cohesión (repeticións, sinónimos, anáforas pronominais sinxelas)			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CCL

		4º-LGB2.1.6 - Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSIEE
		4º-LGB2.1.7 - Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSIEE
b e	Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións en textos.	4º-LGB2.2.1 - Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.	Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que acompañan.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSC CSIEE CMCT
b e	Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e esquematizar e resumir o seu contido.	4º-LGB2.3.1 - Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo.	Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA
		4º-LGB2.3.2 - Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais.	Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA
		4º-LGB2.3.3 - Realiza o resumo dun texto sinxelo.	Realiza o resumo dun texto sinxelo.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Rúbrica.	CCL CAA
b e	Utilizar, de maneira xeral, estratexias para mellorar a lectura.	4º-LGB2.4.1 - Deduce, de maneira xeral, o posible contido dun texto antes de lolo, axudándose do título e as ilustracións.	Deduce, de maneira xeral, o posible contido dun texto antes de lolo, axudándose do título e as ilustracións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSIEE

		4º-LGB2.4.2 - Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión, cando é preciso.	Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión, cando é preciso.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSIEE
b e i	Utilizar as tecnoloxías da información para obter información necesaria para a realización das súas tarefas.	4º-LGB2.5.1 - Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información.	Utiliza, de forma guiada, as tecnoloxías da información para obter información.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CD CAA
		4º-LGB2.5.2 - Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	Utiliza dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	X	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CD CSIEE
a b e	Ler, en silencio ou en voz alta, textos en galego adaptados aos seus intereses.	4º-LGB2.6.1 - Descodifica sen dificultade as palabras.	Descodifica sen dificultade as palabras.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA
		4º-LGB2.6.2 - Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada.	Le textos en voz alta, sen dificultade e coa velocidade adecuada.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL
		4º-LGB2.6.3 - Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade.	Le textos, adaptados á súa idade e aos seus intereses, en silencio e sen dificultade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL
		4º-LGB2.6.4 - Fai lecturas dramatizadas de textos	Fai lecturas dramatizadas de textos	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC

a b e i	Coñecer o funcionamento da bibliotecas de aula, centro, así como as virtuais, colaborando no seu coidado e mellora, e participar en actividades literarias.	4º-LGB2.7.1 - Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	X	X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSC
		4º-LGB2.7.2 - Identifica o funcionamento da biblioteca de aula, de centro, así como as virtuais e colabora no seu coidado e mellora.	Identifica o funcionamento da biblioteca de aula, de centro, así como as virtuais e colabora no seu coidado e mellora.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSC
		4º-LGB2.7.3 - Participa en actividades literarias do centro.	Participa en actividades literarias do centro.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CCEC
a b e	Ter interese por ter unha biblioteca propia.	4º-LGB2.8.1 - Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros.	Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSC
a b e o	Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	4º-LGB2.9.1 - Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	Aмосa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSC CCEC
a b e m	Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quende expresar preferencias.	4º-LGB2.10.1 - Aмосa certa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	Aмосa certa autonomía lectora e capacidade de seleccionar textos do seu interese.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL
		4º-LGB2.10.2 - Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSIEE CAA

Bloque 3: Comunicación escrita: escribir

a b e	Usar, de maneira xeral, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	4º-LGB3.1.1 - Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información.	Planifica un texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e estruturando a información.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
		4º-LGB3.1.2 - Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia xeral e de xeito creativo.	Elabora o texto con coherencia xeral e de xeito creativo.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Rúbrica.	CCL CAA CSIEE
		4º-LGB3.1.3 - Aplica, de forma xeral, os signos de puntuación (punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación).	Aplica, de forma xeral, os signos de puntuación (punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación).		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL
		4º-LGB3.1.4 - Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe.	Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CSC CCEC
		4º-LGB3.1.5 - Escribe textos propios seguindo o proceso de planificación, redacción, revisión e elabora borradores.	Escribe textos propios seguindo o proceso de planificación, redacción, revisión e elabora borradores.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Rúbrica.	CCL CAA CSIEE
		4º-LGB3.1.6 - Usa o dicionario durante a elaboración de textos.	Usa o dicionario durante a elaboración de textos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CSIEE
a b e	Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir emocións e	4º-LGB3.2.1 - Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiáe académica, imitando modelos:	Elabora, en diferentes soportes	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CCL CAA CD

i o	informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.	cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións.					INSTRUMENTOS: Diario de clase.	
		4º-LGB3.2.2 - Redacta textos sinxelos xornalísticos (noticias) e publicitarios (anuncios e carteis).	Redacta textos sinxelos xornalísticos (noticias) e publicitarios (anuncios e carteis).		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CCEC CAA
		4º-LGB3.2.3 - Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos) seguindo un guión establecido.	Elabora diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos) seguindo un guión establecido.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase. Rúbrica.	CCL CAA
		4º-LGB3.2.4 - Escribe textos coherentes empregando algúns elementos de cohesión.	Escribe textos coherentes empregando algúns elementos de cohesión.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Caderno de clase. Rúbrica.	CCL CSC CCEC
		4º-LGB3.2.5 - Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	Resume o contido de textos sinxelos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CSC CAA
b e	Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información.	4º-LGB3.3.1 - Elabora por escrito textos moi sinxelos do ámbito académico (cuestionarios, resumos, informes sinxelos, descrições, explicacións...) para obter, organizar e comunicar información.	Elabora por escrito textos moi sinxelos do ámbito académico (cuestionarios, resumos, informes sinxelos, descrições, explicacións...).		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA CSIEE
a b e j o	Elaborar textos sinxelos que combinen a linguaxe verbal e a non verbal.	4º-LGB3.4.1 - Elabora textos sinxelos que combinen a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.	Elabora textos sinxelos que combinen a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos.	CCL CSC CCEC CAA

b d e i j	Usar, de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto.	4º-LGB3.5.1 - Usa, de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto.	Usa, de xeito guiado, programas informáticos de procesamento de texto.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CD CAA CSIEE
b e i j	Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos.	4º-LGB3.6.1 - Usa recursos sinxelos gráficos e paratextuais (ilustracións, subliñados, gráficos e tipografía) para facilitar a comprensión dos textos e ilustrar o seu contido.	Usa recursos sinxelos gráficos e paratextuais (ilustracións, subliñados, gráficos e tipografía) para facilitar a comprensión dos textos e ilustrar o seu contido.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CD CSIEE
a b e i	Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	4º-LGB3.7.1 - Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, interliñado en calquera soporte.	Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos.	CCL CD CAA
		4º-LGB3.7.2 - Valora a lingua escrita como medio de comunicación e como medio de obtención e coñecemento.	Valora a lingua escrita como medio de comunicación e como medio de obtención e coñecemento.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CSC
Bloque 4: Coñecemento da lingua								
e	Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	4º-LGB4.1.1 - Sinala a denominación dos textos traballados e recoñece nestes enunciados, palabras e sílabas.	Sinala a denominación dos textos traballados e recoñece nestes enunciados, palabras e sílabas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CCL CAA
		4º-LGB4.1.2 - Identifica o tempo verbal (presente, pasado e futuro) en formas verbais dadas.	Identifica o tempo verbal (presente, pasado e futuro) en formas verbais dadas.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CAA

		4º-LGB4.1.3 - Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA
		4º-LGB4.1.4 - Identifica nun texto substantivos, adxectivos determinantes e cuantificadores.	Identifica nun texto substantivos, adxectivos determinantes e cuantificadores.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA
		4º-LGB4.1.5 - Sinala o xénero e número de palabras dadas e cámbiao.	Sinala o xénero e número de palabras dadas e cámbiao.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA
b e	Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	4º-LGB4.2.1 - Aplica xeralmente as normas de acentuación.	Aplica xeralmente as normas de acentuación.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CSC CCEC
		4º-LGB4.2.2 - Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas.	Coñece e utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CSC CCEC
		4º-LGB4.2.3 - Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita entre as persoas falantes dunha mesma lingua e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos.	Valora a importancia do dominio da ortografía para asegurar unha correcta comunicación escrita e para garantir unha adecuada interpretación dos textos escritos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CCEC
e	Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como construír correctamente as oracións desde o	4º-LGB4.3.1 - Emprega con correccións os signos de puntuación.	Emprega con correccións os signos de puntuación.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL

	punto de vista sintáctico, nas producións orais e escritas.	4º-LGB4.3.2 - Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións.	Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Textos escritos.	CCL
		4º-LGB4.3.3 - Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	Respecta, de xeito xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CCL CSC CCEC
e	Recoñecer e empregar osconectores básicos.	4º-LGB4.4.1 - Usa diversos conectores básicos entre oracións: adición, causa, oposición, contradición...	Usa diversos conectores básicos entre oracións: adición, causa, oposición, contradición...		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CCL CAA
e	Identificar intuitivamente o suxeito o predicado, así como o papel semántico do suxeito, para mellorar a comprensión e a produción de textos.	4º-LGB4.5.1 - Identifica intuitivamente, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito.	Identifica intuitivamente, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CAA
		4º-LGB4.5.2 - Sinala intuitivamente o verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, en oracións.	Sinala intuitivamente o verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, en oracións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CCL CAA
b e i o	Usar o dicionario en papel ou dixital, con certa autonomía.	4º-LGB4.6.1 - Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.	Usa, con certa autonomía, o dicionario en papel ou dixital.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CAA CD
	Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas	4º-LGB4.7.1 - Recoñece palabras derivadas e compostas, identificandoe formando familias de palabras.	Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CCL CAA

	de uso habitual, para comprendere producir textos.	4º-LGB4.7.2 - Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual.	Recoñece e usa sinónimos, antónimos, palabras polisémicas de uso habitual.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CCL CAA	
a d e h m o	Valorar a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	4º-LGB4.8.1 - Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	Identifica e valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CCEC	
a d e m o	Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado. para reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega.	4º-LGB4.9.1 - Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CCEC	
		4º-LGB4.9.2 - Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas elementais sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para asúa aprendizaxe.	Identifica diferenzas e semellanzas elementais sintácticas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CCEC CSC	
Bloque 5: Educación literaria									
b d e o	Escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega, así como da literatura galega en xeral.	4º-LGB5.1.1 - Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.	Escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega			X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CAA CCEC
		4º-LGB5.1.2 - Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como	Valora os textos da literatura galega (oral ou non) como fonte de coñecemento da	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CCL CCEC	

		fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	nosa cultura e como recurso de gozo persoal.				INSTRUMENTOS: Diario declase.		
b d e i	Ler textos e obras en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, en diferentes soportes.	4º-LGB5.2.1 - Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, en diferentes soportes.	Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CCEC CD	
		4º-LGB5.2.2 - Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual e en diferentes soportes.	Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil en diferentes soportes.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CCEC CD	
b d e o	Identificar o xénero literario ao que pertence uns textos dados.	4º-LGB5.3.1 - Identifica o xénero literario ao que pertencen uns textos dados: narrativa, poesía e teatro.	Identifica o xénero literario ao que pertencen uns textos dados: narrativa, poesía e teatro.			X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CCEC
b e	Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.	4º-LGB5.4.1 - Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.	Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.			X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CCL CCEC CSC
b d e	Participar activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios adaptados á súa idade.	4º-LGB5.5.1 - Participa activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios adaptados á súa idade.	Participa activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios adaptados á súa idade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Posta en común.	CCL	
a d e o	Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento doutros mundos,	4º-LGB5.6.1 - Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento	Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CCL CSC CCEC	

	tempos e culturas, e como recurso de gozo persoal.	doutros mundos, tempos e culturas, e como recurso de gozo persoal.	como recurso de gozo persoal.				INSTRUMENTOS: Diario declase.	
a d e o	Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.	4º-LGB5.7.1 - Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CCL CCEC

MATEMÁTICAS

Obx.	Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superara área Indicador mínimo de logro	T1	T2	T3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
							Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
Bloque 1: Procesos, métodos e actitudes en matemáticas								
b g e	Expresar verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema.	4º-MTB1.1.1 - Comunica verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas ou en contextos da realidade.	Comunica verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas ou en contextos da realidade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CMCT CCL
b g e	Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.	4º-MTB1.2.1 - Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas:revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución etc.	Revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CMCT CAA CSIEE

		4º-MTB1.2.2 - Utiliza estratexias heurísticas e procesos de razoamento na resolución de problemas.	Utiliza estratexias heurísticas e procesos de razoamento na resolución de problemas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CAA CSIEE
		4º-MTB1.2.3 - Realiza estimacións e elabora conxecturas sobre os resultados dos problemas a resolver, contrastando a súa validez e valorando a súa utilidade e eficacia.		X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de Campo.	CMCT CAA CSIEE
		4º-MTB1.2.4 - Identifica e interpreta datos e mensaxes de textos numéricos sinxelos da vida cotiá (facturas, folletos publicitarios, rebaixas...).	Identifica e interpreta datos e mensaxes de textos numéricos sinxelos da vida cotiá (facturas, folletos publicitarios, rebaixas...).	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CCL CAA
b g	Profundar en problemas resoltos propoñendo pequenas variacións nos datos, outras preguntas etc.	4º-MTB1.3.1 - Profunda en problemas unha vez resoltos, analizando a coherencia da solución e buscando outras formas de resolvelos.	Busca a forma de resolver os problemas e analiza con coherencia a solución	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CAA CSIEE
		4º-MTB1.3.2 - Formula novos problemas, a partir dun resolto: variando os datos, propoñendo novas preguntas, conectando coa realidade, buscando outros contextos etc.	Formula novos problemas, a partir dun resolto	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT CAA CSIEE
g	Identificar e resolver problemas da vida cotiá, axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados para a resolución de problemas.	4º-MTB1.4.1 - Practica o método científico sendo ordenado, organizado e sistemático.	Practica o método científico sendo ordenado, organizado e sistemático.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT CAA

b g	Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	4º-MTB1.5.1 - Desenvolve e amosa actitudes axeitadas para o traballo en matemáticas: esforzo, perseveranza, flexibilidade e aceptación da crítica razoada.	Desenvolve e amosa actitudes axeitadas para o traballo en matemáticas: esforzo, perseveranza, flexibilidade	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CSC CSIEE
b g i	Utilizar os medios tecnolóxicos de modo habitual no proceso de aprendizaxe, buscando, analizando e seleccionando información relevante en internet ou en outras fontes elaborando documentos propios, facendo exposicións e argumentacións.	4º-MTB1.6.1 - Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e resolver problemas.	Utiliza ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos,			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCTC D CAA
Bloque 2: Números								
b e g h	Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as centésimas).	4º-MTB2.1.1 - Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CCEC CCL
		4º-MTB2.1.2 - Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as centésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as centésimas), razoando e interpretando.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno de clase.	CMCT CAA CCL
b g	Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor.	4º-MTB2.2.1 - Descompón, compón e redondea números naturais e decimais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	Descompón, compón e redondea números naturais e decimais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA

b g	Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as súas propiedades, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando omáis adecuado.	4º-MTB2.3.1 - Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas.	Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
		4º-MTB2.3.2 - Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador na resolución de problemas contextualizados. .	Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador na resolución de problemas contextualizados. .		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
		4º-MTB2.3.3 - Realiza operacións con números decimais na resolución de problemas contextualizados.	Realiza operacións con números decimais na resolución de problemas contextualizados.		X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
b g i	Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división condistintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións da vida cotiá.	4º-MTB2.4.1 - Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división (de ata dúas cifras) con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de problemas e en situacións cotiás.	Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división (de ata dúas cifras) .	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
		4º-MTB2.4.2 - Constrúe series numéricas, ascendentes e descendentes, de cadencias 2, 10, 100 a partir calquera número e de cadencias 5, 25 e 50 a partir de múltiplos de 5, 25 e 50.	Constrúe series numéricas, ascendentes e descendentes, de cadencias 2, 10, 100 a partir calquera número e de cadencias 5, 25 e 50 a partir de múltiplos de 5, 25 e 50.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea. Resolución de exercicios e problemas.	CMCT
		4º-MTB2.4.3 - Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT CAA

		4º-MTB2.4.4 - Estima e redondea o resultado dun cálculo valorando a resposta.	Estima e redondea o resultado dun cálculo valorando a resposta.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA	
		4º-MTB2.4.5 - Emprega a calculadora aplicando as regras do seu funcionamento para investigar e resolver problemas.	Emprega a calculadora aplicando as regras do seu funcionamento para investigar e resolver problemas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CMCT CAA CD	
b g	Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	4º-MTB2.5.1 - Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións.	Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. Probas específicas. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA	
		4º-MTB2.5.2 - Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	Reflexiona sobre o procedemento aplicado a problemas revisando as operacións empregadas,	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CMCT CAA CSIEE CCL	
Bloque 3: Medida									
b e g	Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cadacaso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude,	4º-MTB3.1.1 - Estima lonxitudes, capacidades e masas de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida,	Estima lonxitudes, capacidades e masas de obxectos e espazos coñecidos elixindo a unidade e os instrumentos máis			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CCL CAA	

	capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.	explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.	axeitados para medir e explica a súa estratexia						
		4º-MTB3.1.2 - Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis axeitada para a expresión dunha medida.	Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais,			X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
g	Operar con diferentes medidas.	4º-MTB3.2.1 - Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.	Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa en forma simple dando o resultado na unidade		X	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT
		4º-MTB3.2.2 - Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada en forma complexa e viceversa.	Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou masa dada		X	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT
		4º-MTB3.2.3 - Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.	Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.		X	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT
b g	Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.	4º-MTB3.3.1 - Resolve problemas da vida diaria utilizando as medidas temporais e as súas relacións.	Resolve problemas da vida diaria utilizando as medidas temporais e as súas relacións.		X	X		PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
b g	Coñecer o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea.	4º-MTB3.4.1 - Coñece a función, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas en situación reais coma figuradas.	Coñece a función, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver			X		PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CMCT CAA CSC

			problemas en situación reais coma figuradas.					
Bloque 4: Xeometría								
b g i	Coñecer as figuras planas; cadrado, rectángulo, romboide, triángulo, trapecio e rombo.	4º-MTB4.1.1 - Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos, identificando as relacións entre os seus lados e entre ángulos	Clasifica triángulos atendendo aos seus lados e aos seus ángulos,			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Caderno declase.	CMCT CAA
		4º-MTB4.1.2 - Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas.	Utiliza instrumentos de debuxo e ferramentas tecnolóxicas para a construción e exploración de formas xeométricas.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CD
b g	Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	4º-MTB4.2.1 - Clasifica cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados.	Clasifica cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lado			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
		4º-MTB4.2.2 - Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio e diámetro.	Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio e diámetro.			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
b g	Coñecer as características e aplicalas para clasificar: poliedros, prismas, pirámides, corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos.	4º-MTB4.3.1 - Identifica e nomea polígonos atendendo o número de lados.	Identifica e nomea algúns polígonos			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CMCT CAA
		4º-MTB4.3.2 - Recoñece e identifica poliedros, prismas, pirámides e os seus elementos básicos: vértices, caras e arestas.	Recoñece e identifica poliedros, prismas, pirámide			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CMCT CAA

		4º-MTB4.3.3 - Recoñece e identifica corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos.	Recoñece e identifica corpos redondos: cono, cilindro e esfera e os seus elementos básicos.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CMCT CAA
b g h	Interpretar representacións espaciais realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.	4º-MTB4.4.1 - Representa a escola, o barrio ou a aldea mediante un plano ou esbozo.	Representa a escola, o barrio ou a aldea mediante un plano ou esbozo.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Escala de observación.	CMCT CAA CSC
b g	Identificar, resolver problemas da vida cotiá axeitados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	4º-MTB4.5.1 - Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisión.	Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados			X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA CSIEE
		4º-MTB4.5.2 - Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto, proponendo outras formas de resolvelo.	Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións, comprobando e interpretando as solucións no contexto,	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Análise das producións dos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Resolución de exercicios e problemas.	CMCT CAA
Bloque 5: Estatística e probabilidade								
b g	Recolle e rexistrar unha información cuantificable, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras,	4º-MTB5.1.1 - Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.	Identifica datos cualitativos e cuantitativos en situacións familiares.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario declase.	CMCT CAA

	diagramas lineais... comunicandoa información.							
b g	Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas nas que interveña o azare comprobar o dito resultado.	4º-MTB5.2.1 - Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estadísticas.	Realiza análise mediante gráficas estadísticas.			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CMCT, CAA

VALORES SOCIAIS E CÍVICOS

Obx.	Criterio de avaliación	Estándares	Grao mínimo para superara área Indicador mínimo de logro	T1	T2	T3	CRITERIOS PARA A CUALIFICACIÓN	C.C.
							Instrumentos de avaliación / Procedementos de avaliación (%)*	
Bloque 1: A identidade e a dignidade da persoa								
m k	Crear unha imaxe positiva de un mesmo tomando decisións meditadas e responsables, baseadas nun bo autoconcepto.	4º-VSCB1.1.1 - Expresa a percepción da súa propia identidade relacionando a representación que fai de un mesmo e a imaxe que expresan das demais persoas.	Expresa a percepción da súa propia identidade .	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCL
		4º-VSCB1.1.2 - Manifesta verbalmente unha visión positiva das súas propias calidades e limitacións.	Manifesta verbalmente unha visión positiva das súas propias calidades e limitacións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCL CAA

m	Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade ena dignidade persoal.	4º-VSCB1.2.1 - Razona o sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	Razona o sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCL CSIEE
		4º-VSCB1.2.2 - Actúa de forma respectable e digna.	Actúa de forma respectable e digna.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
m a	Estruturar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva.	4º-VSCB1.3.1 - Reflexiona, sintetiza e estrutura os seus pensamentos.	Reflexiona, sintetiza e estrutura os seus pensamentos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA
		4º-VSCB1.3.2 - Utiliza estratexias de reestruturación cognitiva, de xeito guiado, sobre situacións da súa realidade.	Utiliza estratexias cognitivas, de xeito guiado, sobre situacións da súa realidade.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA
		4º-VSCB1.3.3 - Aplica o autocontrol á toma de decisións, á negociación e á resolución de conflitos, de xeito guiado.	Aplica o autocontrol á toma de decisión e a resolución de conflitos, de xeito guiado.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
		4º-VSCB1.3.4 - Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE CCL
m b	Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	4º-VSCB1.4.1 - Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo para a consecución de obxectivos.	Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSCC SIEE

		4º-VSCB1.4.2 - Asume as súas responsabilidades durante a colaboración.	Asume as súas responsabilidades durante a colaboración.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
		4º-VSCB1.4.3 - Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas.	Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE CAA
m	Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	4º-VSCB1.5.1 - Utiliza o pensamento creativo na análise de problemas e na formulación de propostas de actuación.	Utiliza o pensamento creativo na análise de problemas e na formulación de propostas de actuación.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
		4º-VSCB1.5.2 - Emprega estratexias para facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	Emprega estratexias para facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE CAA
a	Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	4º-VSCB1.6.1 - .Participa na resolución de problemas escolares con seguridade e motivación.	.Participa na resolución de problemas escolares.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
		4º-VSCB1.6.2 - Realiza propostas creativas e utiliza as súas competencias para abordar proxectosobre valores sociais.	Realiza propostas creativas sobre valores sociais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE CCEC
		4º-VSCB1.6.3 - Define e formula claramente problemas de convivencia.	Define e formula claramente problemas de convivencia.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
b	Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de	4º-VSCB1.7.1 - Sopesa as consecuencias das súas accións.	Sopesa as consecuenciasdas súas accións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CSC CSIEE

	decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais.						INSTRUMENTOS: Diario de clase.	
		4º-VSCB1.7.2 - Desenvolve actitudes de respecto e solidariedade cara aos demais en situacións formais e informais da interacción social.	Desenvolve actitudes de respecto e solidariedade cara aos demais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
Bloque 2: A comprensión e o respecto nas relacións interpersoais								
m	Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	4º-VSCB2.1.1 - Expresar con claridade e coherencia opinións, sentimentos e emocións	Expresa con claridade e coherencia opinións, sentimentos e emocións	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CSIEE
		4º-VSCB2.1.2 - Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, en consonancia cos sentimentos.	Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, en consonancia cos sentimentos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC
		4º-VSCB2.1.3 - Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais.	Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CAA
		4º-VSCB2.1.4 - Expón respectuosamente os argumentos.	Expón respectuosamente os argumentos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC
b	Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	4º-VSCB2.2.1 - Escoita exposicións orais e entende a comunicación desde o punto de vista da persoa que fala.	Escoita exposicións orais e entende a comunicación desde o punto de vista da persoa que fala.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC

		4º-VSCB2.2.2 - Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	Detecta os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir, en actividades cooperativas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CSIEE
		4º-VSCB2.2.3 - Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CSIEE CSC CCL
c m e	Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	4º-VSCB2.3.1 - Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación e facilitar o achegamento co seu interlocutor nas conversas.	Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación facilitando o achegamento ao interlocutor.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC
		4º-VSCB2.3.2 - Aмосa interese polos seus interlocutores.	Aмосa interese polos seus interlocutores.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC
e m	Empregar a aserción.	4º-VSCB2.4.1 - Expresa abertamente as propias ideas e opinións.	Expresa abertamente as propias ideas e opinións.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CSIEE
		4º-VSCB2.4.2 - Emprega a linguaxe positiva.	Emprega a linguaxe positiva.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC
m	Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	4º-VSCB2.5.1 - Relaciona diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.	Relaciona diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CAA

c m	Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	4º-VSCB2.6.1 - Emprega diferentes habilidades sociais.	Emprega diferentes habilidades sociais.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC
		4º-VSCB2.6.2 - Participa activamente en actividades grupais e reflexiona sobre a súa contribución á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	Participa activamente en actividades grupais e reflexiona sobre a súa contribución á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
a o	Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	4º-VSCB2.7.1 - Respecta e acepta as diferenzas individuais.	Respecta e acepta as diferenzas individuais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC
		4º-VSCB2.7.2 - Recoñece, identifica e expresa as calidades doutras persoas.	Recoñece, identifica e expresa as calidades doutras persoas.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC
c m	Contribuír á mellora do clima do grupo amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	4º-VSCB2.8.1 - . Forma parte activa das dinámicas do grupo.	Forma parte activa das dinámicas do grupo.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
		4º-VSCB2.8.2 - Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.	Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
Bloque 3: A convivencia e os valores sociais								
b m	Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta	4º-VSCB3.1.1 - Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática.	CSC CSIEE

	cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.					INSTRUMENTOS: Diario de clase.		
		4º-VSCB3.1.2 - . Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
b	Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	4º-VSCB3.2.1 - Aмосa boa disposición para ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	Aмосa boa disposición para ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CSIEE CSC
		4º-VSCB3.2.2 - Emprega axeitadamente estratexias de axuda entre iguais.	Emprega axeitadamente estratexias de axuda entre iguais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CAA CSIEE CSC
		4º-VSCB3.2.3 - Respecta as regras durante o traballo en equipo.	Respecta as regras durante o traballo en equipo.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC
		4º-VSCB3.2.4 - Emprega destrezas de interdependencia positiva.	Emprega destrezas de interdependencia positiva.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE CAA
a	Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores	4º-VSCB3.3.1 - Percibe e verbaliza a necesidade de que existan normas de convivencia nos diferentes espazos de interacción social	Percibe e verbaliza a necesidade de que existan normas de convivencia nos diferentes espazos de interacción social	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC

	persoal que constrúe a partir dos valores universais.	4º-VSCB3.3.2 - Participa na elaboración das normas da aula.	Participa na elaboración das normas da aula.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CCL CSC CSIEE
		4º-VSCB3.3.3 - Respecta as normas do centro escolar.	Respecta as normas do centro escolar.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC
c m	Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	4º-VSCB3.4.1 - Resolve os conflitos de modo construtivo, con axuda dunha persoa adulta.	Resolve os conflitos de modo construtivo, con axudadunha persoa adulta.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
		4º-VSCB3.4.2 - Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos e intencións nas relacións interpersoais.	Manexa a linguaxe positiva na comunicación e intencións	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCL
		4º-VSCB3.4.3 - Analiza as emocións, sentimentos e posibles pensamentos das partes en conflito.	Analiza as emocións, sentimentos e posibles pensamentos das partes en conflito.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
a	Comprender a importancia dos dereitos da infancia, valorando as condutas que os protexen.	4º-VSCB3.5.1 - Argumenta a necesidade de protexer os dereitos básicos da infancia	Argumenta a necesidade de protexer os dereitos básicos da infancia		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCL
		4º-VSCB3.5.2 - Xustifica a importancia de que todos os nenos e nenas reciban axuda.	Xustifica a importancia de que todos os nenos e nenas reciban axuda.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC

		4º-VSCB3.5.3 - . Razona as consecuencias da explotación infantil e a trata de nenos e nenas	Razona as consecuencias da explotación infantil e a trata de nenos e nenas		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
a d	Comprender a correlación entre dereitos e deberes, valorando situacións reais en relación aos dereitos da infancia e respectando a igualdade de dereitos de nenos e nenas no contexto social.	4º-VSCB3.6.1 - Expón verbalmente a correlación entre dereitos e deberes.	Expón verbalmente a correlación entre dereitos e deberes.		X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CSC CCL
		4º-VSCB3.6.2 - Razona a valoración de situacións reais expostas en internet, en relación aos dereitos da infancia.	Razona a valoración de situacións reais expostas en internet, en relación aos dereitos da infancia.		X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CSC CCL CD
		4º-VSCB3.6.3 - Expón mediante traballos de libre creación as conclusións da súa análise crítica das diferenzas na asignación de tarefas e responsabilidades na familia e na comunidade escolar en función do sexo	Expón mediante traballos de libre creación as conclusións da súa análise crítica das diferenzas na asignación de tarefas e responsabilidades na familia e na comunidade escolar en función do sexo			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CCEC CCL CD CMCT CSIEE
d m	Comprender e valorar a igualdade de dereitos de homes e mulleres, a corresponsabilidade nas tarefas domésticas e o coidado da familia, argumentando en base a procesos de reflexión, síntese e estruturación.	4º-VSCB3.7.1 - Expón de forma argumentada a importancia de valorar a igualdade de dereitos de homes e mulleres, a corresponsabilidade nas tarefas domésticas e o coidado da familia	Expón de forma argumentada a importancia de valorar a igualdade de dereitos de homes e mulleres, a corresponsabilidade nas tarefas domésticas e o coidado da familia		X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CSC CCL
		4º-VSCB3.7.2 - Realiza traballos de libre creación investigando casos de falta de corresponsabilidade no coidado da familia presentados nos medios de comunicación.	Realiza traballos investigando casos de falta de corresponsabilidade no coidado da familia			X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CD CCL CCEC CSIEE

			presentados nos medios de comunicación.					
h o	Realiza un uso responsable dos bens da natureza, comprendendoe interpretando sucesos, analizando causas e predicindo consecuencias.	4º-VSCB3.8.1 - Aмоса interese pola natureza que o rodea e séntese parte integrante dela.	Aмоса interese pola natureza que o rodea e séntese parte integrante dela.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC
		4º-VSCB3.8.2 - Razona os motivos da conservación dos bens naturais.	Razona os motivos da conservación dos bens naturais.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CSC CCL
		4º-VSCB3.8.3 - Propón iniciativas para participar no uso adecuado de bens naturais razoando os motivos.	Propón iniciativas para participar no uso adecuado de bens naturais razoando os motivos.	X	X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CSC CSIEE
n	Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	4º-VSCB3.9.1 - Colabora en campañas escolares sobre a importancia do respecto das normas de educación viaria.	Colabora en campañas escolares sobre a importancia do respecto das normas de educación viaria.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CSIEE
		4º-VSCB3.9.2 - Investiga sobre as principais causas dos accidentes de tráfico coa axuda das novas tecnoloxías.	Investiga sobre as principais causas dos accidentes de tráfico coa axuda das novas tecnoloxías.		X	X	PROCEDEMENTOS: Observación sistemática. INSTRUMENTOS: Diario de clase.	CSC CD CAA
		4º-VSCB3.9.3 - Expón as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	Expón as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.		X	X	PROCEDEMENTOS: Intercambios orais cos alumnos/as. INSTRUMENTOS: Asamblea.	CSC CCL CMCT CD

5. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

METODOLOXÍA EN CASO DE ENSINO PRESENCIAL:

Consideramos que os ***principios metodolóxicos*** válidos para todas as áreas desta etapa son:

- O enfoque globalizador dos contidos, de maneira que as actividades realizadas polos/as alumnos/as supoñan unha interrelación entre as distintas áreas.
- O profesor actuará como guía e mediador para facilitar aprendizaxes significativas aos alumnos.
- A motivación dos/as alumnos/as no proceso de ensino-aprendizaxe farase partindo de situacións que provoquen o seu interese e manteñan a súa atención, ben porque respondan ás súas experiencias e necesidades ou polo seu significado lúdico e imaxinario.
- A necesidade de garantir aprendizaxes funcionais, asegurando a súa utilización por parte do alumno cando o necesite, tanto na aplicación práctica do coñecemento adquirido como na súa utilización para levar a cabo novos aprendizaxes.
- Favoreceremos, na medida do posible, a aprendizaxe cooperativa para impulsar as relacións entre iguais, proporcionando pautas que permitan a confrontación e modificación dos puntos de vista, coordinación de intereses, toma de decisión colectivas, axuda mutua e superación de conflitos mediante o diálogo e a cooperación, superando con iso toda forma de discriminación.
- As aprendizaxes basearánse no principio de actividade, entendida nun dobre sentido (por unha banda como modo de que os/as alumnos/as realicen unha aprendizaxe autónoma e, por outra, establecendo estratexias que os/as leven a unha actividade nos aspectos manipulativos, motrices e cognitivos).
- Terase en conta a diversidade do alumnado, atendendo ás peculiaridades de cada grupo, ás características de nenos ou nenas de

variada procedencia e capacidade, de distinto ritmo de aprendizaxe, etc.

- Adecuarase a utilización de diferentes recursos (materiais, manipulables, textos audiovisuais e informáticos) aos obxectivos que se perseguen e selecciónalos con rigor.

- A **avaliación inicial** servirá como punto de referencia para a actuación pedagóxica co fin de adecuar o proceso de ensino ao progreso real dos alumnos.

METODOLOXÍA EN CASO DE ENSINO SEMIPRESENCIAL:

Intentaremos manternos o máis próximos que sexa posible a esta programación, coa dificultade engadida da redución de sesións anuais, xa que algunhas serían presenciais e outras, non. Buscaremos que nas presenciais os/as alumnos/as traballen os contidos máis destacados de cada unidade e que os practiquen cando non acudan ao centro. Para realizar un seguimento de como levan a cabo as prácticas abriremos canles de comunicación coas familias a través do **correo electrónico**, o espazo **ABALAR**, a **páxina web** do centro e a **aula virtual**.

METODOLOXÍA EN CASO DE ENSINO TELEMÁTICO:

Nesta situación, buscaremos traballar os **contidos fundamentais** de cada unidade, coa dificultade da non presencialidade do alumnado. Faremos uso da **aula virtual** do centro para que poidan visualizar vídeos e informacións diversas sobre cada contido básico así como acceder ás propostas das tarefas e xogos que lles axuden no seu proceso de aprendizaxe. Usaremos o **correo electrónico** e a **aula virtual** para o intercambio de arquivos co fin de facer un seguimento e avaliación continua do grao de desenvolvemento dos contidos a traballar, respectando as posibilidades, recursos e situación de cada alumno/a e familia.

6. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Os libros de texto de empréstito serán os materiais de referencia para o día a día na aula. Por outra parte, e para complementar o ensino e axudar na práctica docente, tamén utilizaremos outros materiais para traballar os contidos:

- Fichas de comprensión lectora, en consonancia co Plan de Comprensión Lectora incluído no Plan Xeral de Atención a Diversidade.
- Fichas de traballo das diferentes áreas.
- Recursos multimedia: ordenadores, lousa dixital, libros media, xogos e actividades on-line, vídeos explicativos...
- Fichas de reforzo ou ampliación.
- Libros de lectura.
- Dicionarios, enciclopedias e libros de consulta.
- Material funxible.

Outro recurso moi importante é o noso **contorno inmediato**, tanto o natural como o social.

No Val contamos con parques, xardíns, local social, cooperativa, fogar de maiores, mosteiro de Baltar... e no resto do concello de Narón temos a biblioteca municipal, o auditorio, o pazo da cultura..., así como o resto das escolas que pertencen ao C.R.A. co seu medio.

Todos estes recursos utilizarémolos en diferentes momentos do curso escolar, dependendo das diferentes actividades que teñamos programadas. Tamén utilizamos outros recursos tanto dentro como fóra do concello como poden ser os museos, as áreas recreativas, as praias, o ríos... e todos aqueles que están ao noso alcance e que consideramos importantes para unha educación de calidade.

Non podemos esquecer os recursos humanos cos que contamos, ademais das persoas que traballamos no centro, como os pais, protección civil, policía local, monitores do concello... que adoitan colaborar nas actividades que organizamos.

7. CRITERIOS SOBRE A AVALIACIÓN, A CUALIFICACIÓN E A PROMOCIÓN DO ALUMNADO

A avaliación na Educación Primaria débese apoiar nos seguintes aspectos:

- Os criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe avaliábeis curriculares son as referencias para a avaliación do grao de adquisición das competencias e dos obxectivos curriculares.
- A avaliación será continua e global no conxunto das áreas.
- A avaliación continua permitiranos detectar se o progreso dun alumno ou alumna non é adecuado e establecer medidas de reforzo educativo, dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.
- Avaliaremos tanto as aprendizaxes do alumnado coma os procesos de ensinanza e a práctica docente, para o que estableceremos indicadores de logro nas programacións docentes.
- As condicións de realización de todas as avaliacións estarán adaptadas ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

AVALIACIÓN EN CASO DE ENSINO PRESENCIAL:

		Procedementos			
		Escritos	Orais	Observación directa	Outros
Instrumentos	<ul style="list-style-type: none"> • Traballos diversos realizados polo alumnado na actividade diaria da clase. • Caderno de clase do alumno. • Arquivo individual(PROXECTOS). • Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiabes, probas escritas individuais...). • Resolución de exercicios e problemas. • Actividades interactivas.	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuais e en grupo. • Participación do alumno/a. • Intervencións na aula. • Postas en común. • Entrevistas. • Probas orais individuais. • Exposicións orais.	<ul style="list-style-type: none"> • Escalas. • Listas de control. • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. • Ficha de rexistro individual. • Diarios de clase. • Análise das producións dos/as alumnos/as.	<ul style="list-style-type: none"> • Rúbrica de avaliación (Aprendizaxes, Habilidades xerais, Proxectos). • Patrón de avaliación. • Autoavaliación.	

Criterios de cualificación

	Criterios	Peso
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none"> • Realización sen axuda externa. • Estimación do tempo investido para resolver unha actividade. • Grao de adquisición de aprendizaxes básicas. • Orde e limpeza na presentación. • Caligrafía. • Destrezas. • Revisión do traballo antes de dalo por acabado. • Creatividade.	15%
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none"> • Valoración da aprendizaxe dos contidos. • Valoración dos procesos seguidos e dos resultados. • Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación. • Valoración do tempo investido / tempo necesario para resolver unha actividade. • Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado. • Caligrafía lexible. • Tempo de realización. • Destrezas.	40%
3. Actividades TIC e Aprendizaxe Baseada no Xogo (ABJ).	<ul style="list-style-type: none"> • Uso adecuado e guiado do computador e dalgunha ferramenta telemática. • Uso de Internet, de maneira responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. • Tipo de participación (autónomo, con apoio, ningún). • Grao de elaboración da resposta. • Interese, motivación. • Respecto polas as normas dos xogos.	10%
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipos de resposta...).	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel e calidade das intervencións. • Mensaxe estruturada. • Uso de vocabulario apropiado. • Comportamento. • Esfuerzo. • Interese.	20%
5. Traballo cooperativo. Valoración individual e en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> • Grao de comunicación cos compañeiros. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e como se levou a cabo.	15%

AVALIACIÓN EN CASO DE ENSINO SEMIPRESENCIAL:

Nesta situación levaremos a cabo os procedementos de avaliación anteriormente expostos e teranse en conta os mesmos criterios que na avaliación para o ensino presencial. Así mesmo, valoraranse as tarefas realizadas polo alumnado nos momentos nos que no acoda ás clases presenciais.

AVALIACIÓN EN CASO DE ENSINO TELEMÁTICO:

Procedementos de avaliación:

- Grao de participación nas actividades propostas.
- Análise das tarefas presentadas por vía telemática (correo electrónico e aula virtual do centro).
- Comunicación telefónica e/ou a través do correo electrónico entre o alumnado/familias e a titora para realizar as aclaracións e as correccións oportunas en caso de dúbidas manifestadas polo alumnado ou en caso de consideralo a titora oportuno á vista das tarefas presentadas.

Instrumentos de avaliación:

- Chamadas telefónicas, correos electrónicos e tarefas propostas a través da aula virtual do centro.
- Asignación numérica dunha cualificación a cada tarefa presentada polo alumnado en función dun valor atribuído previamente a cada exercicio ou parte da tarefa.
- Rexistro da puntuación obtida en cada unha das actividades presentadas.

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación serán os mesmos que no ensino presencial, aplicándose sobre as producións de cada alumno/a

entregadas a través dos medios telemáticos (correo electrónico e aula virtual do centro).

A avaliación realizada quedará recollida nun informe final de cada alumno/a co fin de que na súa incorporación ao seguinte curso se programen as accións de recuperación oportunas en función das necesidades reflexadas no mesmo.

Criterios de promoción

O/a alumno/a promocionará se domina **os mínimos esixibles** para cada unha das áreas e, asemade, ten **cualificación positiva** nas áreas de lingua castelá, lingua galega e matemáticas. No caso de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo a súa promoción será valorada individualmente e esta valoración será levada a cabo pola titora e o equipo de mestres que atende a ese neno/axunto co Departamento de Orientación.

Para obter a cualificación final da avaliación ordinaria faremos unha media aritmética das nota obtidas en cada unha das avaliacións nas materias de Matemáticas, Ciencias Naturais, Ciencias Sociais e Valores Sociais e Cívicos. Nas áreas de Lingua Castelá e Lingua Galega levarase a cabo unha avaliación continua.

8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA

DOCENTE

ADECUACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA		RESULTADOS ACADÉMICOS	PROPOSTAS DE MELLORA
Preparación da clase e dos materiais didácticos	Hai coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.		
	Existe unha distribución temporal equilibrada.		
	O desenvolvemento da clase adecúase ás características do grupo.		
Utilización dunha metodoloxía axeitada	Tivéronse en conta aprendizaxes significativas. Considérase a interdisciplinaria (en actividades, tratamento dos contidos, etc.).		
	A metodoloxía fomenta a motivación e o desenvolvemento das capacidades do alumno/a.		
Regulación da práctica docente	Grao de seguimento dos/as alumnos/as.		
	Validez dos recursos utilizados na clase para as aprendizaxes.		
	Os criterios de promoción están acordados entre os/as profesores/as.		
Avaliación das aprendizaxes e información que deles se dá aos alumnos e ás familias	Os criterios para unha avaliación positiva atópanse vinculados aos obxectivos e aos contidos.		
	Os instrumentos de avaliación permiten rexistrar numerosas variables da aprendizaxe.		
	Os criterios de cualificación están axustados á tipoloxía de actividades planificadas.		
	Os criterios de avaliación e os criterios de cualificación déronse a coñecer: <ul style="list-style-type: none"> • Aos alumnos. • Ás familias. 		
Utilización de medidas para a atención á diversidade	Adóptanse medidas con antelación para coñecer as dificultades de aprendizaxe.		
	Ofreceuse resposta ás diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe.		
	As medidas e os recursos ofrecidos foron suficientes.		
	Aplica medidas extraordinarias recomendadas polo equipo docente atendendo aos informes psicopedagóxicos.		

9. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial levarase a cabo os primeiros días de comezo dun novo curso escolar para determinar as **necesidades educativas** do alumnado, tanto de individualización para todo o alumnado, como de apoio para alumnos e alumnas con necesidades educativas especiais.

Tamén servirá, ademais de para a determinación dos plans de apoio, para valorar a necesidade, xunto cos datos proporcionados do curso pasado, de adaptacións curriculares (se fose o caso).

Para o alumnado de cuarto de primaria deseñáronse un conxunto de actividades de avaliación nas áreas instrumentais: Lingua Galega, Lingua Castelá e Matemáticas.

Ademais valórase nas Linguas a expresión oral, a competencia lectora e o vocabulario.

Os indicadores de logro en Matemáticas son os seguintes:

- Recoñece a equivalencia entre ordes.
- Descompón números de ata cinco cifras.
- Le e escribe números de ata cinco cifras.
- Escribe números ordinais.
- Aproxima números a un orde dado.
- Suma, resta, multiplica e divide números naturais.
- Calcula a metade e o tercio dun número.
- Suma, resta e multiplica números decimais.
- Pasa de unhas unidades de lonxitude e masa a outras.

- Recoñece distintos tipos de ángulos.
- Clasifica polígonos según o seu número de lados.
- Recoñece os elementos de circunferencias e círculos.

Os indicadores de logro en Lingua Galega son os seguintes:

- Comprende o concepto de oración como conxunto de palabras ordenadas con sentido
- Le textos, comprende o seu contido e recoñece o tema e as ideas principais.
- Coñece a variación de xénero e de número dos substantivos.
- Fai a concordancia de xénero e número entre o substantivo, o artigo e o adxectivo.
- Identifica o suxeito e o predicado e completa oracións con predicados apropiados.
- Utiliza o verbo en pasado, en presente e en futuro.
- Aplica as normas que ditan o uso da maiúscula inicial despois de punto e nos nomes propios.
- Coñece as funcións da coma, do punto, do signo de interrogación e do signo de admiración.
- Lembra e aplica correctamente as normas ortográficas relativas ao uso de **c/qu, g/gu, mb, mp, r/rr, br, bl...**
- Escribe as contraccións usuais de artigo e preposición.
- Identifica a palabra intrusa nun grupo de termos e lembra o vocabulario básico relacionado con diversos campos: xoguetes e xogos, animais, plantas, pezas de roupa...
- Redacta textos da vida diaria, seguindo pautas e modelos e axustándose aos formatos dados.

Os indicadores de logro en Lingua Castelá son os seguintes:

- Le textos, comprende o seu contido e recoñece o tema e as ideas principais.
- Identifica e analiza palabras sinónimas e antónimas.
- Recoñece as palabras dunha mesma familia e distingue diferentes familias de palabras.
- Produce diferentes clases de palabras.
- Diferencia e clasifica as palabras por número de sílabas.
- Ordena palabras e forma oracións.
- Analiza diferentes clases de palabras.
- Recoñece e aplica a concordancia entre substantivos, adxectivos e determinantes.
- Utiliza correctamente os tempos verbais.
- Utiliza correctamente e diferencia a función dos signos de interrogación e de exclamación.
- Memoriza e aplica as regras sobre o uso do *m* antes de *p* e de *b*.
- Coñece e utiliza correctamente as diferentes grafías dos sons K, J e R forte.
- Redacta textos da vida diaria, seguindo pautas e modelos e axustándose aos formatos dados.

Os resultados desta avaliación servirannos para saber de onde temos que partir con cada alumno ou alumna, que necesidades presenta e que axuda precisa.

10. ENSINANZAS TRANSVERSAIS

Educación para a igualdade entre os sexos

- Conseguir unha visión do mundo libre de estereotipos sexistas e rexeitar calquera tipo de discriminación por razón de sexo.
- Recoñecer situacións habituais nas que se produza calquera tipo de discriminación por razón de sexo.
- Reflexionar e opinar sobre a igualdade de oportunidades.

Educación do consumidor

- Fomentar actitudes críticas ante o consumo excesivo e analizar o papel da publicidade na incitación ao consumo.
- Interpretar e comprender mensaxes propagandísticas e publicitarias.
- Reflexionar sobre as mensaxes transmitidas a través de calquera sistema verbal e non-verbal.

Educación ambiental

- Servirse das competencias orais e escritas adquiridas para valorar criticamente a propia contorna e interesarse por respectala e melloralala.
- Coñecer os problemas principais que se producen no ambiente e reflexionar sobre as súas posibles solucións coa axuda da linguaxe.
- Respectar os seres vivos.
- Propoñer ideas e posibles solucións que comporten un compromiso persoal para a mellora e mantemento do medio natural.

Educación para a saúde. Educación sexual

- Actuar con autonomía nas actividades cotiás e nas relacións de grupo, asumindo as responsabilidades que lle correspondan.
- Coñecer e practicar hábitos elementais de hixiene, alimentación e coidado persoal que melloren a calidade de vida.

- Coñecer e apreciar os aspectos biolóxicos, emocionais e sociais da sexualidade e concibir a sexualidade como mostra de plena comunicación entre as persoas e de afecto cara aos demais.

Educación para a paz

- Respetar a diversidade lingüística dos inmigrantes e rexeitar calquera tipo de discriminación.
- Coñecer e valorar as variedades dialectais da lingua galega.
- Valorar as tradicións e os costumes doutros países como riqueza.
- Coñecer, comprender e aplicar as normas que rexen o intercambio comunicativo sabendo respectar e aceptar as achegas dos demais.
- Comprometerse na defensa dos dereitos humanos e na superación de todo tipo de discriminacións e de situacións de insolidariedade, así como amosar respecto e ser tolerante coa diversidade de linguas existentes.
- Estimar e valorar a lingua oral e escrita como medio de establecer e de mellorar a relación cos demais.

Educación moral e cívica

- Desenvolver a autonomía persoal e tamén as posibilidades de tomar iniciativas e establecer relacións afectivas nas actividades habituais e nas relacións de grupo.
- Comprender e valorar as características e as calidades das persoas que o rodean, establecendo relacións equilibradas e construtivas.
- Manifestar interese por escoitar, comprender, informarse e poder participar posteriormente en conversas, debates e mesas redondas, respectando a quenda de palabra e valorando as ideas e as intervencións dos outros.
- Implicarse activamente nos diálogos e adoptar unha actitude dialogante nas situacións cotiás que o requiren.
- Valorar a diversidade lingüística do Estado como un feito cultural enriquecedor.

Educación viaria

- Coñecer e respectar as normas básicas para desprazarse como peóns e como usuarios dun medio de transporte.
- Reflexionar sobre a propia conduta como peón, viaxeiro e condutor (bicicleta...).
- Respectar as normas de circulación en calquera circunstancia como medio para previr accidentes.

Educación para o lecer

- Valorar a lectura de fragmentos de obras literarias acordes á súa idade como unha fonte de pracer o gozo estético.

11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Entendemos por diversidade as diferenzas individuais entre as persoas e máis concretamente no alumnado do noso C.R.A. concrépanse en diferenzas do seguinte tipo:

- Diferenzas individuais referidas a capacidades, intereses, motivacións, experiencias anteriores, modos de aprender ou estilos de aprendizaxe, medio social no que se desenvolven...
- Diferenzas entre o alumnado do C.R.A.: algúns presentan unha actitude de retraemento e dificultades para relacionarse cos seus iguais.
- Alumnado con necesidades específica de apoio educativo. Enténdese por alumnado que presenta necesidades educativas especiais, aquel que requira, por un período da súa escolarización ou ao longo de toda ela, determinados apoios e atencións educativas específicas derivadas de discapacidade ou trastornos graves de conduta.
- Alumnado pertencente a minorías étnicas ou culturais, en situacións sociais de desvantaxe, con dificultades de acceso, permanencia e promoción no sistema educativo, así como alumnos inmigrantes con descoñecemento ou coñecemento insuficiente da lingua castelá ou galega.

Como docentes neste centro entendemos que:

A atención á diversidade non se centra só en factores individuais nin cognitivos, senón tamén no actitudinal e procedimental. Por iso intentamos dar resposta á realidade do noso contexto educativo, cambiante de acordo á evolución social e económica da zona.

Atender á nosa diversidade non quere dicir so que lexitimemos a desigualdade senón que a entendemos como enriquecemento, xa que as diferenzas son percibidas como tales, nunca como déficits.

A calidade do ensino é a capacidade que ten a escola para ofrecer e propoñer un deseño e unha práctica educativa axeitados á diversidade de capacidades, intereses, motivacións... con unha axeitada dotación de medios materiais e humanos.

Isto supón:

- Ter en conta as características individuais dos nenos/as e adoptar as estratexias e actuacións educativas máis adecuadas en cada caso.
- As distintas actuacións que se deseñen para a atención á diversidade deberán contemplar simultaneamente as capacidades, os intereses e as motivacións do alumnado
- Ter a vontade de buscar propostas que permitan o maior grao de axuste entre, por unha parte, a capacidade de aprendizaxe dos nenos/ñas e as características da acción educativa.
- A estratexia adoptada debe contemplar a oportuna diversificación dos procedementos educativos e instructivos co fin de que todos os alumnos/ás alcancen os obxectivos considerados necesarios para o seu axeitado desenvolvemento e socialización.
- As necesidades educativas dos alumnos/ás proceden das diferenzas individuais, as cales se orixinan na continuidade dos intercambios cos diversos contextos sociais e de aprendizaxe.
- A diversidade refírese a todo o alumnado e é responsabilidade de todo o profesorado. A atención ás necesidades educativas especiais inscríbese no marco da atención á diversidade, pero non toda a diversidade supón necesidades educativas especiais.
- As decisións que pretenden axustar a resposta educativa ás diferentes características do alumnado para que este poida acceder á cultura e desenvolva ao máximo as súas capacidades, afectan ao P.E., ás programacións de aula, e ás actividades de ensino e aprendizaxe.
- A atención á diversidade débese integrar en todo o que facer do centro.

Tomaranse as medidas necesarias para que o alumnado poida recibir a resposta educativa máis axeitada ás súas capacidades, elaborando material para os diferentes grupos con necesidades educativas, elaborando as adaptacións curriculares de ser necesario e confeccionando os horarios cos apoios das especialidades de AL e PT e o resto de titoras que apoian nas aulas onde hai algún tipo de necesidade.

Programa/Actividades de Reforzo e Ampliación

Dende o Departamento de Orientación, facilítase todo o material necesario para traballar con aqueles alumnos/as que teñan diferentes ritmos de aprendizaxe, así como para traballar cando atopamos dificultades no proceso de ensino-aprendizaxe.

A través de reunións periódicas co Departamento de Orientación, póñense en común as dificultades atopadas e trabállase para poder solventalas. Nas mesmas tamén se organiza o traballo para desenvolver o Plan Xeral de Atención á Diversidade con material que reforzará e facilitará o traballo de reforzo, recuperación ou ampliación para levar a cabo de maneira exitosa o traballo ao longo do curso.

12. ACCIÓN DO PLAN DE INTEGRACIÓN TIC

Non hai dúbida de que as novas tecnoloxías ofrecen unha serie de vantaxes tanto para o alumnado coma para o profesorado que fai que as TICs se conviryan nun elemento necesario nos procesos de ensinanza-aprendizaxe. Podemos sinalar as seguintes vantaxes:

Para os alumnos/as, as novas tecnoloxías teñen a capacidade de proveer dunha grande variedade de experiencias de aprendizaxe interactivo, permitindo dar maior flexibilidade ao proceso de aprendizaxe. Así mesmo, as TICs preséntanse como un medio a través do cal os alumnos/as poden aprender significativamente, dado o alto nivel de motivación que esperta neles.

Outra ventaxa das TICs é a que se refire á avaliación dos procesos. A través dos numerosos programas de ordenador os alumnos/as teñen a posibilidade de obter un reforzo positivo cando dan respostas correctas, sendo este feedback beneficioso para a súa motivación e aprendizaxe.

Para o profesorado, as TICs son unha importante e útil ferramenta para apoiar o labor educativo e incluso para facilitar o seu traballo mediante o uso de procesadores de textos, gardando e rexistrando os traballos dos nenos/as con fins avaliativos.

Actividades de introducción das TICs na vida diaria na aula:

Numerosas son as accións levadas a cabo na aula na que se introducen as Tecnoloxías da Información e Comunicación. Algunhas accións concretas que se levarán a cabo serán as seguintes:

RECURSOS EDUCATIVOS / SOFTWARE: En cada escola hai polo menos un pc ou portátil co cal o alumnado poderá traballar, experimentar, xogar con diferentes tipos de contido a través da variedade de recursos educativos atopados tanto na web, como en CDs, materiais de editoriais, etc. Ditos programas serán utilizados ben a través do rato do propio portátil/pc, ou ben co Encerado Dixital Interactivo, ampliando así a competencia do alumnado no uso destas ferramentas.

INTERNET: Todas as escolas contan con conexión a internet, o cal supón unha ventá a calquera tipo de coñecemento. A través de consultas no google, o alumnado ten a posibilidade de atopar información sobre diversos temas, aprendendo así a realizar búsquedas

efectivas na rede. Isto redundará na competencia de “aprender a aprender”, ademais da “competencia lingüística” e da “competencia dixital”.

NOTEBOOK: É o software específico do Encerado Dixital.

13. PROXECTO LECTOR

O obxectivo xeral do noso Proxecto Lector é desenvolver o hábito lector e mellorar a competencia neste ámbito. Deste xeito a biblioteca será o espazo dinámico que favoreza o obxectivo anterior.

Serán tamén obxectivos deste proxecto os seguintes:

- Formar lectores competentes.
- Crear e consolidar hábitos de lectura.
- Implicar a todo o profesorado tanto no deseño como na posta en práctica do proxecto anual de lectura.
- Actuar para salvar as dificultades de lectura e escritura que se dan no noso centro.
- Fomentar a lectura de todo tipo de textos nos diversos soportes e con distintas finalidades: ocio, información, aprendizaxe...
- Informar ás familias da relevancia da lectura e implicalas no proxecto lector.
- Crear espazos e tempos adecuados para promover o hábito lector.
- Dinamizar a biblioteca de aula a través de actividades motivadoras.

Na educación primaria a lectoescritura é un instrumento básico de soporte para todas as aprendizaxes e áreas do currículo, pero non só se usa como soporte para outras áreas senón tamén como unha actividade con identidade propia.

As prácticas lectoras que imos levar a cabo son entre outras:

- Lectura diaria durante 15- 20 minutos.
- Lectura de todo tipo de textos: informativos, poéticos, publicitarios, narrativos, descritivos..., usando para tal fin calquera tipo de soporte: revistas, xornais, enciclopedias, medios audiovisuais, libros da biblioteca de aula...

- Actividades de fomento da comprensión e expresión oral e escrita.
- Lectura ou interpretación de contos e outros textos breves.

Contamos cunha biblioteca de aula que nos permite o seu uso no tempo que transcorre entre actividades da rutina diaria e así como facer o préstamo de libros para que cada fin de semana o alumnado leve á casa, xunto con unha ficha na que teñen que facer entre outras cousas, un resumo do libro e un debuxo alusivo ao mesmo. Esta é tamén unha das maneiras de implicar ás familias no noso proxecto lector.

14. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS

Este curso **as saídas e excursións** dependerán das circunstancias nas que nos atopemos en relación coa Covid-19.

Se desde o Concello (ou calquera outro estamento) nos ofertan actividades para realizar que resulten interesantes, realizáremolas, cumprindo en todo momento cos protocolos vixentes nesa data.

Estas actividades desenvolveranse ao longo do curso dependendo de:

- a) A posibilidade de manter as condicións de seguridade impostas pola pandemia.
- a) A posibilidade de acollida nos lugares da visita, circunstancia que pode levarnos a adiala no tempo ou substituíla por outra.
- b) O prezo da actividade programada sexa aceptado pola maioría dos pais/nais do alumnado, circunstancia que pode levarnos á busca doutra con mellores condicións ou unha alternativa das gratuítas que se nos oferten ao longo do curso
- d) Que as condicións meteorolóxicas non impidan a súa realización.

Os criterios seguidos para o desenvolvemento das actividades complementarias son os seguintes:

- Que sexan educativas e motivadoras para o noso alumnado.
- Que estean relacionadas cos obxectivos programados e, sempre que sexa posible, ubicalas no tempo acorde coa programación, xa que son un complemento e ampliación das actividades desenvolvidas dentro da aula.
- Que fomenten a relación do neno/a co seu contorno natural, social e cultural.
- Que se consideren como un día lectivo normal, dando a maior continuidade posible ás tarefas lectivas.
- Que non supoñan un gasto excesivo para as familias, tratando de remediar co apoio de todos aqueles casos coñecidos polo profesorado no que as ausencias teñan unha base económica.

- Que consistan en algo novidoso, que os alumnos/as non vexan ou fagan acotío.
- Que asistan todos/as os/as nenos/as, prevendo nos casos fundamentados e razoados, a permanencia dun profesor na sede que atenda ao alumnado das diferentes escolas.

Actividades complementarias ao longo do curso:

- Saídas da escola ao seu contorno para observar os cambios estacionais, para realizar andainas, visitar algún lugar de interese...
- Celebración do magosto.
- O Nadal.
- O Entroido.
- Día da Paz.
- Día da Constitución.
- Día das letras galegas.
- Festa fin de curso.